

**MUDURNU GELENEKSEL
TİCARET DOKUSUKORUMA ÖNERİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Enes Emre ALEMDAR

Eskişehir 2019

MUDURNU GELENEKSEL TİCARET DOKUSU KORUMA ÖNERİSİ

Enes Emre ALEMDAR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Ana Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Aralık 2019

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Enes Emre ALEMDAR'ın "Mudurnu Geleneksel Ticaret Dokusu Koruma Önerisi" başlıklı tezi 22/11/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği"nin ilgili maddeleri uyarınca, Mimarlık Anabilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	<u>Unvanı Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye (Tez Danışmanı)	: Doç. Dr. Hicran H. HALAÇ	
Üye	: Prof. Dr. Mehmet Erol ALTINSAPAN	
Üye	: Dr. Öğr. Üyesi Hasan ÜNVER	

Prof. Dr. Murat TANIŞLI

Enstitü Müdürü

ÖZET

MUDURNU GELENEKSEL TİCARET DOKUSU KORUMA ÖNERİSİ

Enes Emre ALEMDAR

Mimarlık Ana Bilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Aralık 2019

Danışman: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ

Tezin konusu, Bolu İline bağlı Mudurnu İlçesinin içerisinde yer alan Mudurnu Tarihi Ticaret Dokusu'dur. Çalışmanın amacı bu dokuyu belgelemek ve gelecek nesillere iletilebilmesi için koruma ve sağlıklılaştırma önerilerinin oluşturulmasıdır. Çalışma, giriş ve sonuç bölümleri de dahil olmak üzere toplam altı bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde konunun tanıtılması, ikinci bölümde Mudurnu'nun genel analizi, üçüncü bölümde çevresel özellikleri, dördüncü bölümde Mudurnu Geleneksel Ticaret Dokusu'nun incelenmesi yapılmıştır, Beşinci bölümde ise elde edilen bütün bu bilgilerin sentezlenmesiyle Mudurnu Ticaret Dokusu'nun yaşatılması için gerekli olan fiziksel müdahale önerilerini içeren koruma ve geliştirmeye yönelik kararlar oluşturulmuştur. Sonuç bölümünde ise, elde edilen sonuçların çalışma alanı, Mudurnu ve Türkiye genelinde benzer alanların özgün haliyle korunup yaşatılabilmesi için çalışmanın örnek alınabilmesi konusu üzerinde durulmuştur.

Bu tezin amacı, Cittaslow listesinde ve UNESCO geçici miras listesinde yer alan fakat buna rağmen ülkemizde istenilen bilinirliğe kavuşamamış olan Mudurnu kentinin ve geleneksel ticaret dokusunun koruma sorunlarının tespit edilmesi, belgelenmesi ve bütün bu çalışmalar sonucunda tespit edilen sorunların değerlendirilerek çeşitli önerilerin geliştirilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Mudurnu, Geleneksel ticaret dokusu, Çarşı

ABSTRACT

THE PROTECTION PROPOSAL FOR THE TRADITIONAL TRADE STRUCTURE OF MUDURNU

Enes Emre ALEMDAR

Department of Architecture

Anadolu University, Graduate School of Science, December 2019

Supervisor: Associate Prof. Hicran Hanım HALAÇ

The topic of the thesis is the historical trade structure of Mudurnu, which is located in the Mudurnu district of Bolu province. The aim of, this study is to document this structure and to create proposals of protection and rehabilitation in order to transfer it to the future generations. The study consists of six chapters including the introduction and conclusion.

In the introduction the topic is presented, in the second chapter the general analysis of Mudurnu, in the third chapter the environmental characteristics, in the fourth chapter the traditional trade structure of Mudurnu is analyzed. In the fifth chapter the decisions are made for the protection and development which include the proposals of physical intervention which are necessary in order to maintain the trade structure of Mudurnu by synthesizing all of these acquired informations. In conclusion chapter taking an example of the study is emphasized in order to protect and maintain the similar areas with their original conditions in Mudurnu and Turkey.

The aim of this study is to determine and to document the protection problems of Mudurnu district which didn't reach the desired reputation in our country although it is in the Cittaslow list and also Unesco Temporary Heritage List and to develop different proposals by evaluating the problems which are found as a result of these studies.

Keywords: Mudurnu, Traditional trade structure, Bazaar

TEŞEKKÜR

Tez konumun ve araştırma sorularımın belirlenmesinde, çalışmamın planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde desteğini ve ilgisini esirgemeyen, bilgi ve bilim üretmek adına bizlere elinden gelen her türlü özen ve özveriye gösteren, hayatıma ve çalışmaya kattığı anlamı asla unutmayacağım saygıdeğer danışman hocam Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ'a,

Hayatımın her alanında olduğu gibi, tez çalışmamı hazırlarken de bana her konuda yardımcı olan, sabırla destek veren sevgili eşim Sümeyra ALEMDAR'a,

Her zaman destekçim olan ve güvenen babam Abdullah ALEMDAR, annem Emine ALEMDAR, kardeşim Beyza ALEMDAR'a,

Çalışmalarında yardımcı ve destek olan dayım Mesut ARABACIOĞLU'na,
Bilgi paylaşımında her türlü kolaylığı sağlayıp yardımlarını esirgemeyen Mudurnu Belediyesi çalışanlarına ve halkına,

Sonsuz teşekkürlerimi sunarım...

Enes Emre ALEMDAR

Aralık,2019

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Enes Emre Alemdar

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BAŞLIK SAYFASI.....	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR	v
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ.....	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ	xv
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı	1
1.2. Çalışmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları	1
1.3. Çalışmanın Yöntemi.....	2
2. MUDURNU'NUN GENEL ANALİZİ	3
2.1. Konumu	3
2.2. Tarihsel Gelişim	4
2.3. Mudurnu'nun Fiziki Özellikleri	9
2.3.1. Topografya	9
2.3.2. İklim	10
2.3.3. Bitki örtüsü.....	11
2.3.4. Ulaşım	12

2.4. Bölgenin ve Mudurnu'nun değerleri	12
2.4.1. Yöresel gıda ürünleri	12
2.4.2. Endüstriyel gıda ürünleri.....	12
2.4.3. Yöresel yemekleri	12
2.4.4. Yöresel kıyafetleri ve el işleri	13
3. MUDURNU'NUN ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ	14
3.1. Geleneksel Kent Dokusunu Oluşturan Kent Strüktürü	14
3.2. Mudurnu Kent'inin Doku Analizi	17
3.3. Mudurnu'daki Anıtsal Eserler	19
3.3.1. Yıldırım Bayezid Cami	19
3.3.2. Kanuni Sultan Süleyman Cami	20
3.3.3. Yıldırım Bayezid Hamamı	21
4. MUDURNU'NUN GELENEKSEL TİCARET DOKUSUNUN İNCELENMESİ..	
.....	22
4.1. Konumu	22
4.2. Ahilik Geleneği.....	23
4.3. Ticaret Bölgesindeki Yapıların Durumu	26
4.4. Yıldırım Bayezid Caddesi	28
4.4.1. Mevcut yapı durumları	28
4.4.2. Kullanım amacı	29
4.4.3. Kat adetleri.....	29
4.4.4. Yapı çevre ilişkisi	30
4.4.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi	31
4.4.6. Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapıların durumları	36

4.5. Ankara Caddesi.....	39
4.5.1. Mevcut yapı durumları	39
4.5.2. Kullanım amacı	40
4.5.3. Kat adetleri.....	40
4.5.4. Yapı çevre ilişkisi	41
4.5.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi	42
4.5.6. Ankara Caddesindeki yapıların durumları	47
4.6. Demirciler Caddesi	55
4.6.1. Mevcut yapı durumları	55
4.6.2. Kullanım amacı	56
4.6.3. Kat adetleri.....	57
4.6.4. Yapı çevre ilişkisi	57
4.6.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi	58
4.6.6. Demirciler Caddesindeki Yapıların Durumları	63
4.7. Belediye Caddesi	71
4.7.1. Mevcut yapı durumları	71
4.7.2. Kullanım amacı	72
4.7.3. Kat adetleri.....	73
4.7.4. Yapı çevre ilişkisi	73
4.7.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi	74
4.7.6. Belediye Caddesindeki yapıların durumları	79

	<u>Sayfa</u>
4.8. Mudurnu Ticaret Dokusu Genel Değerlendirmesi	84
4.8.1. Mevcut yapı durumları	84
4.8.2. Kullanım amacı	85
4.8.3. Kat adetleri.....	86
4.8.4. Yapı çevre ilişkisi	87
4.8.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi	88
5. MUDURNU TİCARET DOKUSU KORUMA SORUNLARI.....	89
5.1. Alana İlişkin SWOT Analizi.....	89
5.1.1. Güçlü yönleri.....	90
5.1.2. Zayıf yönleri	90
5.1.3. Fırsatlar	91
5.1.4. Tehditler	91
5.2. Mudurnu Ticaret Dokusu Koruma Sorunlarına Çözüm Önerileri	92
6. SONUÇ	102
KAYNAKÇA	104
ÖZGEÇMİŞ	

TABLULAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 2.1. Mudurnu ve Bolu yöresine ait yöresel ürünler	13
Tablo 2.2. Mudurnu ve Bolu yöresine ait yöresel ürünler	13
Tablo 4.1. Yıldırım Bayezid Cad. ilişkin yapıların mevcut yapı durumları	28
Tablo 4.2. Yıldırım Bayezid Cad. ilişkin kullanım amacı tespiti.....	29
Tablo 4.3. Yıldırım Beyazid Cad. ilişkin yapıların kat adetleri	29
Tablo 4.4. Yıldırım Bayezid Cad. ilişkin yapıların yapı çevre ilişkisi	30
Tablo 4.5. Yıldırım Beyazıt Cad. ilişkin yapıların çatı malzemelerinin incelenmesi	31
Tablo 4.6. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri	36
Tablo 4.7. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri	36
Tablo 4.8. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri	36
Tablo 4.9. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri	37
Tablo 4.10. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri	37
Tablo 4.11. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri	37
Tablo 4.12. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri	38
Tablo 4.13. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri	38
Tablo 4.14. Ankara Cad. ilişkin yapıların mevcut yapı durumları.....	39
Tablo 4.15. Ankara Cad. ilişkin yapıların kullanım amacı tespiti.....	40
Tablo 4.16. Ankara Cad. ilişkin yapıların kat adetleri.....	40
Tablo 4.17. Ankara Cad. ilişkin yapıların yapı çevre ilişkisi.....	41
Tablo 4.18. Ankara Cad. ilişkin yapıların çatı malzemelerinin incelenmesi	42
Tablo 4.19. Ankara Cad. yapıların durumları	47
Tablo 4.20. Ankara Cad. yapıların durumları	47
Tablo 4.21. Ankara Cad. yapıların durumları	47
Tablo 4.22. Ankara Cad. yapıların durumları	48
Tablo 4.23. Ankara Cad. yapıların durumları	48
Tablo 4.24. Ankara Cad. yapıların durumları	48
Tablo 4.25. Ankara Cad. yapıların durumları	49
Tablo 4.26. Ankara Cad. yapıların durumları	49
Tablo 4.27. Ankara Cad. yapıların durumları	49
Tablo 4.28. Ankara Cad. yapıların durumları	50
Tablo 4.29. Ankara Cad. yapıların durumları	50

Tablo 4.30. Ankara Cad. yapıların durumları	50
Tablo 4.31. Ankara Cad. yapıların durumları	51
Tablo 4.32. Ankara Cad. yapıların durumları	51
Tablo 4.33. Ankara Cad. yapıların durumları	51
Tablo 4.34. Ankara Cad. yapıların durumları	52
Tablo 4.35. Ankara Cad. yapıların durumları	52
Tablo 4.36. Ankara Cad. yapıların durumları	52
Tablo 4.37. Ankara Cad. yapıların durumları	53
Tablo 4.38. Ankara Cad. yapıların durumları	53
Tablo 4.39. Ankara Cad. yapıların durumları	53
Tablo 4.40. Ankara Cad. yapıların durumları	54
Tablo 4.41. Ankara Cad. yapıların durumları	54
Tablo 4.42. Ankara Cad. yapıların durumları	54
Tablo 4.43. Demirciler Cad. ilişkin yapıların mevcut yapı durumları.....	56
Tablo 4.44. Demirciler Cad. ilişkin yapı kullanım amacı tespiti	56
Tablo 4.45. Demirciler Cad. ilişkin yapıların kat adetleri	57
Tablo 4.46. Demirciler Cad. ilişkin yapıların yapı çevre ilişkisi	57
Tablo 4.47. Demirciler Cad. ilişkin yapıların çatı malzemelerinin incelenmesi.....	58
Tablo 4.48. Demirciler Cad. yapıların durumları	63
Tablo 4.49. Demirciler Cad. yapıların durumları	63
Tablo 4.50. Demirciler Cad. yapıların durumları	63
Tablo 4.51. Demirciler Cad. yapıların durumları	64
Tablo 4.52. Demirciler Cad. yapıların durumları	64
Tablo 4.53. Demirciler Cad. yapıların durumları	64
Tablo 4.54. Demirciler Cad. yapıların durumları	65
Tablo 4.55. Demirciler Cad. yapıların durumları	65
Tablo 4.56. Demirciler Cad. yapıların durumları	65
Tablo 4.57. Demirciler Cad. yapıların durumları	66
Tablo 4.58. Demirciler Cad. yapıların durumları	66
Tablo 4.59. Demirciler Cad. yapıların durumları	66
Tablo 4.60. Demirciler Cad. yapıların durumları	67
Tablo 4.61. Demirciler Cad. yapıların durumları	67

Tablo 4.62. Demirciler Cad. yapıların durumları	67
Tablo 4.63. Demirciler Cad. yapıların durumları	68
Tablo 4.64. Demirciler Cad. yapıların durumları	68
Tablo 4.65. Demirciler Cad. yapıların durumları	68
Tablo 4.66. Demirciler Cad. yapıların durumları	69
Tablo 4.67. Demirciler Cad. yapıların durumları	69
Tablo 4.68. Demirciler Cad. yapıların durumları	69
Tablo 4.69. Demirciler Cad. yapıların durumları	70
Tablo 4.70. Demirciler Cad. yapıların durumları	70
Tablo 4.71. Demirciler Cad. yapıların durumları	70
Tablo 4.72. Belediye Cad. ilişkin yapıların mevcut yapı durumları	72
Tablo 4.73. Belediye Cad. ilişkin yapıların kullanım amacı tespiti	72
Tablo 4.74. Belediye Cad. ilişkin yapıların kat adetleri	73
Tablo 4.75. Belediye Cad. ilişkin yapıların yapı çevre ilişkisi	73
Tablo 4.76. Belediye Cad. ilişkin yapıların çatı malzemelerinin incelenmesi.....	74
Tablo 4.77. Belediye Cad. yapıların durumları	79
Tablo 4.78. Belediye Cad. yapıların durumları	79
Tablo 4.79. Belediye Cad. yapıların durumları	79
Tablo 4.80. Belediye Cad. yapıların durumları	80
Tablo 4.81. Belediye Cad. yapıların durumları	80
Tablo 4.82. Belediye Cad. yapıların durumları	80
Tablo 4.83. Belediye Cad. yapıların durumları	81
Tablo 4.84. Belediye Cad. yapıların durumları	81
Tablo 4.85. Belediye Cad. yapıların durumları	81
Tablo 4.86. Belediye Cad. yapıların durumları	82
Tablo 4.87. Belediye Cad. yapıların durumları	82
Tablo 4.88. Belediye Cad. yapıların durumları	82
Tablo 4.89. Belediye Cad. yapıların durumları	83
Tablo 4.90. Belediye Cad. yapıların durumları	83
Tablo 4.91. Belediye Cad. yapıların durumları	83
Tablo 4.92. Yapıların mevcut yapı durumları tespiti.....	84
Tablo 4.93. Yapıların kullanım amacı tespiti.....	85

Sayfa

Tablo 4.94. Yapıların kat adetleri tespiti	86
Tablo 4.95. Yapıların yapı çevre ilişkisi tespiti	87
Tablo 4.96. Yapıların çatı malzemelerinin tespiti	88
Tablo 5.1. Alana ilişkin koruma sorunlarına çözüm önerileri	92
Tablo 5.2. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı yapılar	96
Tablo 5.3. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı yapılar	96
Tablo 5.4. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı yapılar	96
Tablo 5.5. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı yapılar	97
Tablo 5.6. Yol ve kaldırım taş uygulamaları örnekleri.....	98
Tablo 5.7. Mevcut kapalı otopark ve araç problemi.....	100
Tablo 5.8. Meydan genişlemesi alan önerisi.....	101

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1. Bolu'nun Türkiye üzerindeki yeri.....	3
Şekil 2.2. Mudurnu'nun Bolu içerisindeki konumu	3
Şekil 2.3. Mudurnu haritası	4
Şekil 2.4. Bitinya bölgesi haritası	5
Şekil 2.5. 1355 Anadolu siyasi haritası	7
Şekil 2.6. 18. yy. Kastamonu eyalet haritası	8
Şekil 2.7. Mudurnu topografyası	10
Şekil 2.8. Sıcaklıkla bağlantılı aylara göre yıllık yağış grafiği.....	11
Şekil 2.9. Aylara göre yıllık sıcaklık grafiği	11
Şekil 2.10. Mudurnu iğne oyları	14
Şekil 3.1. Mudurnu kent merkezi.....	15
Şekil 3.2. Mudurnu koruma imar planı	16
Şekil 3.3. Hızırfağı Mahalle'sinde bulunan meydan ve anıt ağaç.....	17
Şekil 3.4. Mudurnu geleneksel konut tiplerine bir örnek.....	18
Şekil 3.5. Yıldırım Bayezid Cami.....	19
Şekil 3.6. Kanuni Sultan Süleyman Cami	20
Şekil 3.7. Yıldırım Bayezid Hamamı.....	21
Şekil 4.1. Çarşı bölgesinin Mudurnu içerisindeki konumu	22
Şekil 4.2. Mudurnu ticaret bölgesi	23
Şekil 4.3. Mudurnu'da esnaf duası	24
Şekil 4.4. Mudurnu'da esnaf duası	25
Şekil 4.5. Mudurnu'ya dair eski bir fotoğraf.....	26
Şekil 4.6. Mudurnu ticaret dokusu planı	27
Şekil 4.7. Yıldırım Bayezid Caddesi kuzey cephe fotoğrafı	28
Şekil 4.8. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların mevcut yapı durumlarını gösteren plan şeması	32
Şekil 4.9. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların kullanım amacını gösteren plan şeması.....	33
Şekil 4.10. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların kat sayılarını gösteren plan şeması	34
Şekil 4.11. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların çatı malzemelerini gösteren plan şeması ..	35
Şekil 4.12. Ankara Cad. kuzey girişi.....	39
Şekil 4.13. Ankara Cad. yapıların mevcut yapı durumlarını gösteren plan şeması	43

Sayfa

Şekil 4.14. Ankara Cad. yapıların kullanım amacını gösteren plan şeması	44
Şekil 4.15. Ankara Cad. yapıların kat sayılarını gösteren plan şeması	45
Şekil 4.16. Ankara Cad. yapıların çatı malzemelerini gösteren plan şeması	46
Şekil 4.17. Demirciler Cad. kuzey girişi	55
Şekil 4.18. Demirciler Cad. yapıların mevcut yapı durumlarını gösteren plan şeması...	59
Şekil 4.19. Demirciler Cad. yapıların kullanım amacını gösteren plan şeması.....	60
Şekil 4.20. Demirciler Cad. yapıların kat sayılarını gösteren olan şeması.....	61
Şekil 4.21. Demirciler Cad. yapıların çatı malzemelerini gösteren plan şeması	62
Şekil 4.22. Belediye Cad. güney girişi	71
Şekil 4.23. Belediye Cad. yapıların mevcut yapı durumlarını gösteren plan şeması.....	75
Şekil 4.24. Belediye Cad. yapıların kullanım amacını gösteren plan şeması.....	76
Şekil 4.25. Belediye Cad. yapıların kat sayılarını gösteren plan şeması.....	77
Şekil 4.26. Belediye Cad. yapıların çatı malzemelerini gösteren plan şeması	78
Şekil 5.1. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı betonarme karkas yapılar.....	95
Şekil 5.2. Dokuya uygun taş uygulaması önerilen alanlar	99
Şekil 5.3. Bütüncül meydan alanı için önerilen alanlar	101

1. GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı

Asırlardır birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Anadolu'da birçok kültürel mirasımız bulunmakta ve bir kısmı tekil olarak bulunurken, bir kısmı da bir arada bulunmaktadır.

Mudurnu üzerinde yer alan geleneksel mimarisiyle, anıtsal eserleriyle, bozulmamış sokak dokularıyla ve ticaret dokusuyla çok önemli bir kenttir. 2000 yılına kadar Mudurnu kentinin ekonomisinin lokomotifi durumunda bulunan Mudurnu Tavukçuluk firmasının iflas etmesiyle bölgede ekonomik sıkıntılar baş göstermiştir. Bunun neticesinde bölgenin nüfusu göçe dayalı olarak azalmıştır. Ekonomik sıkıntılar yaşayan kentte çözüm olarak turizm ön plana çıkmıştır. Fakat yapıların yeterince iyi korunamaması, belgeleme eksiklikleri, kentin canlılığının tekrar sağlanamaması ve hatalı restorasyon çalışmaları kent dokusuna zarar vermektedir.

Mudurnu geleneksel ticaret dokusunun büyük oranda bozulmamış özgün bir alan olması, geniş kapsamlı bir çalışmanın daha önce yapılmamış olması alanın seçilmesinde büyük oranda rol oynamıştır.

Tez kapsamında amaç Mudurnu ticaret bölgesi ölçeğinden başlayarak; alana dair sorunların tespit edilmesi, ticaret dokusunun değerini görünür kılmak, koruma sorunlarına çözüm önerileri sunmak ve geleceğe bilgi-belge aktarımını sağlamaktır.

1.2. Çalışmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Bu tez kapsamında geleneksel ticaret dokusuna dair koruma sorunları, değerlendirme ve belgelendirmenin önemi Mudurnu ticaret dokusu örneğinde ortaya konmuştur. Çalışma kapsamında Mudurnu'nun seçilmesinde en önemli sebep, üzerinde yeterince çalışmanın ve belgelendirmenin yapılmaması ve ticaret dokusuna yeterli dikkatin çekilememiş olmasıdır.

Çalışma konumuz neredeyse tamamının kentsel sit alanı içerisinde olduğu Mudurnu kentinin kalbi durumunda bulunan geleneksel ticaret dokusuyla sınırlandırılmıştır. Mudurnu ticaret dokusunun birbirine paralel 3 ana sokaktan ve bunları dik kesen ara sokaklardan oluşması, başlangıcında meydan, bitişinde ise anıtsal dini mekana sahip olması ile tipik bir Osmanlı Ticaret dokusu örneği sergilemektedir.

Mudurnu'nun UNESCO Dünya Geçici Miras Listesine ve Cittaslow listesine girmiş olması önemli bir kent olduğunu göstermektedir. Fakat ülke çapında yeterli üne kavuşamaması, alanın çalışma konusu olarak seçilmesinde büyük bir rol oynamıştır.

1.3. Çalışmanın Yöntemi

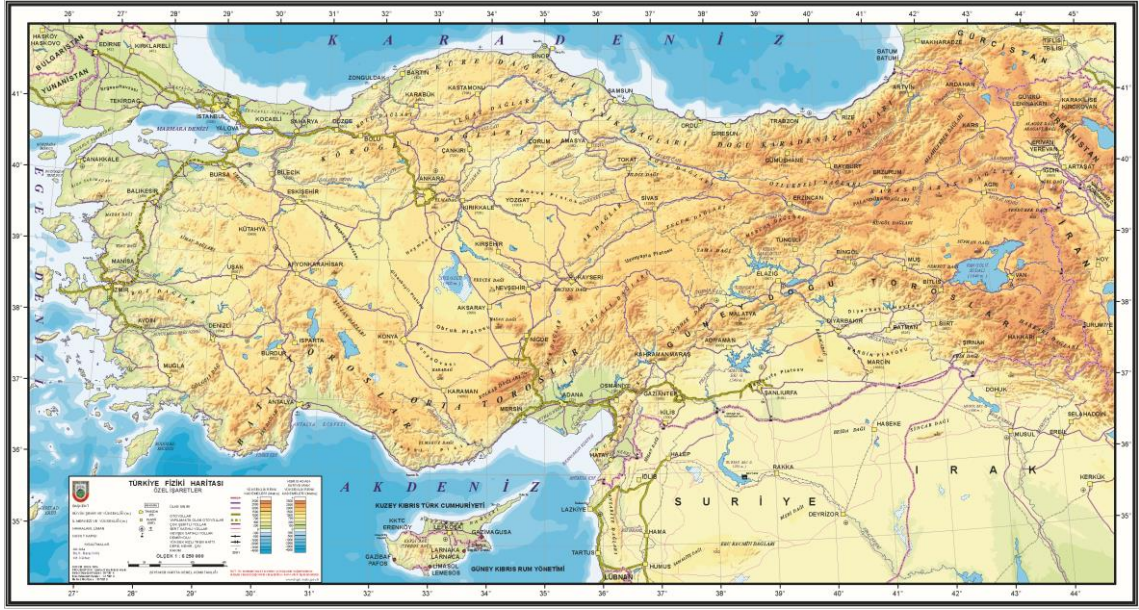
Araştırmada 4 aşamadan oluşan yöntem izlenmiştir. İlk olarak kapsamlı bir literatür taraması sayesinde alana ait ön bilgi edinme aşaması, ardından kentsel sit alanı ve Mudurnu geleneksel ticaret dokusuna yönelik arazi çalışması, sonrasında arazi çalışmasından elde edilen verilerin toparlanması ve verilerden elde edilen bilgilerle analizlerin yapıldığı büro çalışması, son aşamada ise verilerin sentezlenmesi ve değerlendirilmesi aşamasıyla çalışma tamamlanmıştır.

Teze yönelik veriler elde etmek için kütüphane ve arazi çalışmaları yapılmış, ardından büro çalışması gerçekleştirilmiştir. Yapının genel tanımı, tezin amaç ve yöntemin verildiği giriş bölümünden sonra ikinci bölümde Mudurnu'nun tarihsel gelişimi, coğrafi ve fiziksel özellikleri, potansiyelleri ve sorunları açıklanmıştır. Üçüncü bölümde Mudurnu geleneksel kent dokusu, çevresel karakteristikleri ve anıtsal eserleri anlatılmıştır. Dördüncü bölümde ise Mudurnu geleneksel ticaret dokusu incelenerek analiz ve yapı ile ilgili yazılı ve çizili belgelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda çalışmalar hazırlanmıştır. Son bölümde ise ticaret dokusunu kapsayan bir SWOT analizi hazırlanmıştır. Elde edilen veriler neticesinde alana yönelik sorunlar tespit edilmiştir. Elde edilen tespitler doğrultusunda koruma sorunlarına genel kapsamda çözüm önerileri geliştirilmiştir.

2. MUDURNU'NUN GENEL ANALİZİ

2.1. Konumu

Mudurnu, Karadeniz Bölgesi'nin Batı Karadeniz bölümünde yer alan Bolu iline bağlı bir ilçedir. Bolu il merkezinin güneybatısında yer alan ilçe, Bolu, Ankara ve Adapazarı yönlerinden gelen karayollarının kesişiminde bulunmaktadır (Yıldırım, 2011, s.255).

Şekil 2.1. Bolu'nun Türkiye üzerindeki yeri

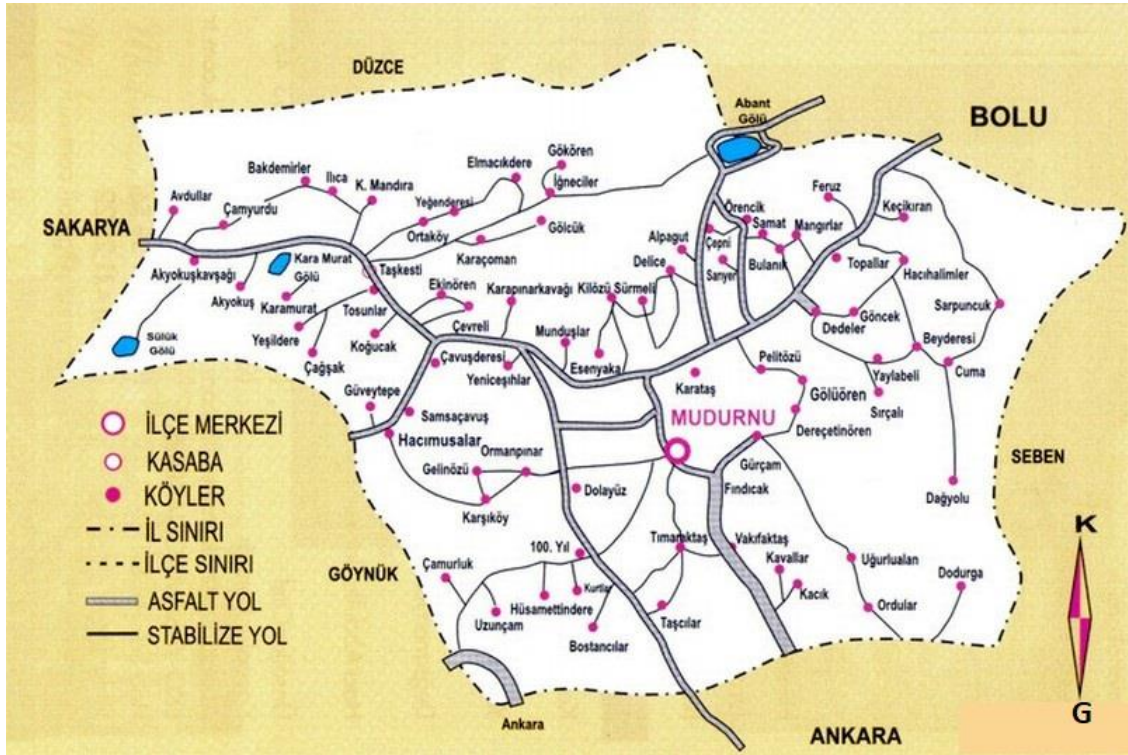
Bolu ilinin 52 km güneybatısında ve Abant Gölü Tabiat Parkı'na 18 km mesafede bulunan Mudurnu ilçesi, İstanbul (209 km) ve Ankara'ya (255 km) yakınlığı ile ulaşım açısından da elverişli bir konumdadır (Plan Açıklama Raporu, 2019. S.4).

Şekil 2.2. Mudurnu'nun Bolu içerisindeki konumu

Batısında Göynük ve Akyazı ilçeleri, kuzeybatısında Sakarya'nın Hendek ilçesi, kuzeyinde Düzce ilinin Kaynaşlı ve Gölyaka ilçeleri, kuzeydoğusunda Bolu'nun Merkez ilçesi, doğusunda Seben ilçesi, güneyinde Ankara'nın Nallıhan ilçesi, bulunmaktadır. Mudurnu İlçesinin yüz ölçümü 1349 km² olup ilçe merkezinin rakımı 840 metredir (Dünden Bugüne Mudurnu, 2011, s.6).

Şekil 2.3. Mudurnu haritası

2.2. Tarihsel Gelişim

Mudurnu ilçesi bulunduğu konum açısından önemli bir tarihi geçmişe sahiptir. Mudurnu, ilk çağlardan itibaren gözde bir yerleşim merkezi olmuştur. Mudurnu, “Anadolu Trakyası” veya “Bitinya” isimleriyle bilinen Bursa – İzmit –Bolu bölgesi içindeki konumu ve önemli ticari yollarının kavşak noktasında bulunmasından dolayı tarih boyunca işgal ve akınlara uğrayarak birçok uygarlığın egemenliği altına girmiştir(Geçmişten Günümüze Mudurnu, 1994, s.17).

Yöreyle ilk yerleşen Anadolu halkının, Küçük Asya kavimlerinden biri olan Proto-Hititler veya Yasefiler olduğu düşünülmektedir (Erkut, 1987, s.14). M.Ö. 3000-1200 yılları arasında Anadolu ve Bitinya'nın Ön Asya imparatorluklarının en kuvvetlilerinden birini kurmuş olan Etiler' in yurdu olduğu belirtilmektedir (Özbay, 2000, s.10). M.Ö. 2000'de Ariler ise bölgeye gelerek Anadolu'nun ilk halkıyla karışmıştır. Ardından M.Ö. 1200 yıllarında Balkanlardan Anadolu'ya Trak-Frig akını olmuş ve bölge Frig hâkimiyetine girmiştir (Erkut, 1987, s.14). Anadolu Trakyası'nın Bitiniyen'ler tarafından işgalinden sonra bölgeye "Bitinya" adı verilmiştir.

Şekil 2.4. Bitinya bölgesi haritası

Bitiniyen kabilesi güney tarafına yerleşerek "Bitinyum" kentini yani Bolu'yu kurmuşlardır (Erkut, 1987, s.14-15). M.Ö. 700 yıllarında Trakya üzerinden gelerek Kuzey Anadolu'ya yayılan Kimmerler, Bitinya bölgesinin büyük bir kısmını ele geçirip Frigler'i Sakarya Irmağı'nın batısına kadar sürdüler. Kimmerler'in istilasından sonra bölge Lidya devleti topraklarına dahil olmuştur. Karadeniz-Akdeniz ve Avrupa-Asya arasında bir ticaret merkezi olan Lidya, Kimmerler'in bölgeden gitmesiyle Bitinya'yı hâkimiyeti altına alarak doğu sınırları Kızılırmak Havzası'na kadar uzanan büyük bir devlet haline gelmiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982, s.1457-1458).

M.Ö. 546 yıllarında Persler ve Lidyalılar savaşmış ve Persler'in galip gelmesi sonucu Anadolu'da Pers egemenliği başlamıştır. Pers İmparatorluğu dördü Anadolu'da bulunan 23 satraplığa bölünmüş ve Anadolu'da bulunan bu yönetim birimlerinin başına satrap olarak imparator yakınları atanmıştır. Frigya, Paflagonya ve Bitinya 3. Anadolu Satraplığı'na bağlanmış ve Bitinyum (Bolu) kenti de Pers İmparatorluğu yönetimine girmiştir. Pers yönetimi, İran ve Anadolu'daki karışıklıklar sebebiyle güç kaybedince Bitinyalı Dedalses, İzmit'i ele geçirerek Pers İmparatorluğu'na bağlı yarı bağımsız Bitinya Devleti'ni kurmuştur (Yurt Ansiklopedisi, 1982, s.1458).

Bitinya kralı III. Nikomedes döneminde, M.Ö. 2 yüzyılda Akdeniz'de belirgin olan Roma varlığı Trakya üzerinden Anadolu'ya yayılmaya başlamıştı. Bitinya'nın son kralı olan III. Nikomedes M.Ö.75 yılında öldüğünde topraklarını vasiyet yoluyla Roma İmparatorluğu'na bırakmış böylece Bitinya, imparatorluğun beş eyaletinden biri olmuştur. 395 yılında, Büyük Roma İmparatorluğu'nun ikiye bölünmesinden sonra Bitinya, Bizans adını alan Doğu Roma İmparatorluğu'nun egemenliği altına girmiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982, s.1459).

Mudurnu ilçesi, Bizans'a bağlıyken Rum tekfurlar tarafından yönetiliyordu. Türkler'in, 11. yüzyılda Anadolu'da etkin olmasıyla bir süre Selçuklular tarafından yönetilen Mudurnu, daha sonra Haçlı Seferleri sonucu tekrar Bizans hâkimiyeti altına girmiştir (Erkut, 1987, s.25). 1071'de Malazgirt Meydan Muharebesi sonrasında, Türkler Anadolu topraklarında hızla yayılmaya başlamıştır. Anadolu, Selçuklu egemenliğine geçtikten sonra merkezi bir devlet örgütü kurulmamış, iç işlerinde bağımsız ama savaş dönemlerinde Anadolu Selçuklu Devleti çevresinde birleşen beylikler hüküm sürmüştür (Yurt Ansiklopedisi, 1982, s.1460). 1179'da Selçuklular, Bolu Kalesi'ni kuşatarak ele geçirmiştir. Anadolu Selçuklu sultanı II. Kılıç Arslan (1155-1192) yörenin yönetimini Çoban Bey'e vermiştir.

Çobanoğulları adıyla yörede kurulan beylik, 1243'te Anadolu Selçuklularının İlhanlı egemenliğine girmesiyle daha özerk bir duruma gelmiştir. Osmanlılar, Çobanoğulları Beyliği'ni yenerek, yeni bir beylik olan Candaroğulları ile komşu olmuştur (Yurt Ansiklopedisi, 1982, s.1460).

Mudurnu'nun fethiyle ilgili birçok kaynakta farklı bilgiler bulunmaktadır. 1307 yılında Bursa Tekfurluğu'na bağlı Mudurnu, Osmanlı'nın siyasi ve askeri egemenliğini kabul etmiş ve Samsa Çavuş da Mudurnu-Göynük-İzmit bölgesine "uç beyi" olarak tayin edilmiştir (Geçmişten Günümüze Mudurnu, 1994, s.20). 1323 senesinde Mudurnu'ya ikinci sefer Konur Alp tarafından yapılmış ve Göynük, Mudurnu ve Akyazı fethedilmiştir. 1332 yılında, Süleyman Çelebi idari bir teşkilat kurmak amacıyla Mudurnu yöresine gelmiştir. Bu gelişme ise, tarihi kaynaklara Mudurnu'nun Süleyman Paşa tarafından fethi olarak geçmiştir (Erkut, 1987, s.29).

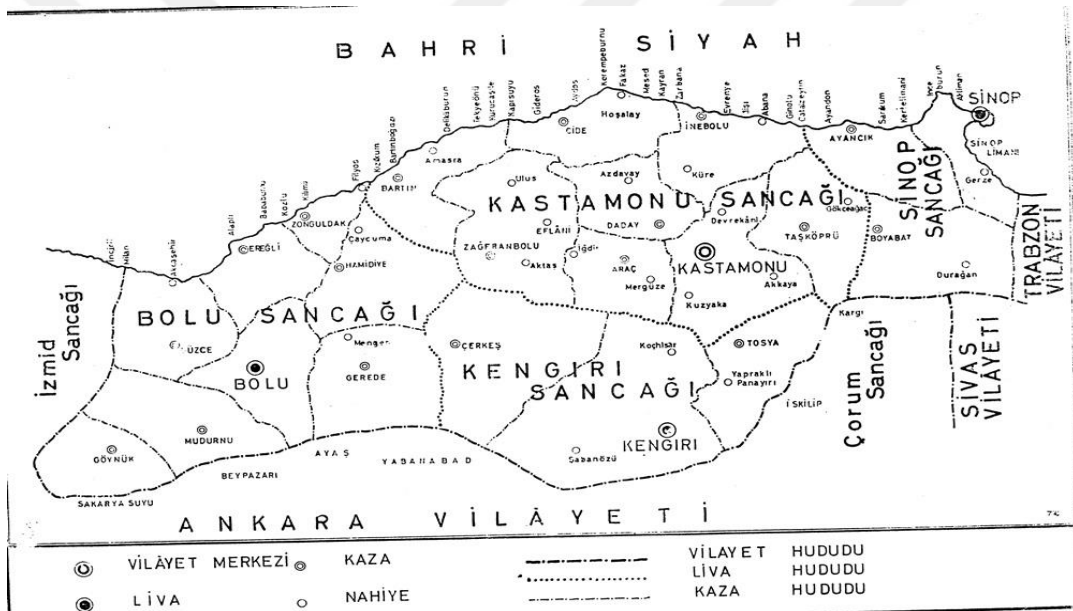

Şekil 2.5. 1355 Anadolu siyasi haritası

14.yüzyılın ikinci yarısında Bolu şehzade kenti olarak seçilmiş ve padişah I. Murad döneminde (1362-1389) oğlu şehzade Bayezid, Bolu'nun yöneticiliğine atanmıştır. Şehzade Bayezid tahta çıktıktan sonra Mudurnu ve Bolu'ya inşa ettirdiği külliyele ile bölgenin imarına büyük katkı sağlamıştır (Müderrişoğlu, 2008, s.11). Yükselme döneminde, Mudurnu eski önemini kaybetmesine rağmen, canlılığını korumaya devam etmiştir. Mudurnu, İstanbul'a yakınlığı ve İpek Yolu üzerinde yer alması nedeniyle Osmanlı'nın önemli ticari merkezlerinden biri olmuş ve uzun süre bu özelliğini devam ettirmiştir. Nallıhan, Çayırhan, Beypazarı gibi isimlerinden de anlaşıldığı üzere ticari hayatın ön planda olduğu ilçeler ve ticaret yolları üzerinden bulunan diğer yerleşimlerle aynı bölgede bulunduğu için ticari açıdan önemini korumuştur.

Ayrıca, yakınında bulunan Taraklı, Göynük gibi ilçelerle birlikte İstanbul'un doğu ile bağlantısını sağlayan menzil yolu yakınında bulunan merkezlerden biri olduğu için önemli bir konuma sahiptir (Öztürk, 2007, s.9-10).

1864 yılında, Vilayetler Teşkili Nizamnamesi ile eski eyaletler kaldırılarak yerine yeni vilayetler kurulmuş ve Bolu Mutasarrıflığı, yeni kurulan Kastamonu Vilayeti'ne bağlanmıştır. Mudurnu da Bolu Mutasarrıflığı'na bağlı bir kaza durumuna getirilmiştir. III. Mutasarrıflık dönemi olarak adlandırılan bu dönem, 1908 yılına kadar devam etmiştir. 1908 yılında, II. Meşuriyet'in ilanı ile Bolu, Kastamonu Vilayeti'nden ayrılarak müstakil mutasarrıflık olmuştur. Mudurnu da Bolu Mutasarrıflığı'na bağlanmıştır. Bu dönem ise IV. Mutasarrıflık dönemidir (Erkut, 1987, s.40-41).

Şekil 2.6. 18. yy. Kastamonu eyalet haritası

Mudurnu'nun Kurtuluş Savaşı dönemindeki rolü de önemlidir. 30 Ekim 1918, Mondros Ateşkes Anlaşması sonrasında İngiliz, Fransız, İtalyan, Yunan orduları tarafından işgal edilmesinin yanı sıra ülke içerisinde Ankara ve İstanbul hükümetleri taraftarları arasında bir iç savaş da başlamıştır. Bir kısım padişah yanlısı olarak işgal kuvvetleri ile iş birliği içinde iken bir kısım işgallere karşı çıkarak Mudurnu Müdafaa-i Hukuk Cemiyetini kurarak Mustafa Kemal Paşa'nın yanında yer almıştır.

Mudurnu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti içerisinde Mudurnu esnafları, zanaatkarları ve çiftçileri, bacıları ile birlikte o dönem Mudurnu'nun ahi babası olan ve Mudurnu'da Osmanlı döneminin son, Cumhuriyet döneminin de ilk Ahi Babası olan Debbâğ Keyvanzade Ahibaba Hacı Mehmet Ağa (Ahobba) ile Mudurnu Hilal-i Amber Cemiyetinin de kurucusu olan eşi Selime Hanım da bulunmaktadır (Sarıbay, 2016, s.138).

Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte müstakil mutasarrıflıklar kaldırılmıştır. Mudurnu da Bolu'ya bağlı ilçelerden biri olmuştur. O tarihte Bolu ili Bolu Merkez, Akçakoca, Düzce, Gerede, Göynük ve Mudurnu olmak üzere 6 ilçeden oluşmaktaydı (Erkut, 1987, s.41).

2.3. Mudurnu'nun Fiziki Özellikleri

2.3.1. Topografya

Dağlarla çevrili bir alanın merkezinde bulunan Mudurnu'nun kuzeydoğusunda Abant Dağları, güneybatısında Kocaman Dağları bulunmaktadır (Plan Açıklama Raporu, 2019, s.4). Mudurnu çevresinde belirgin olan üç dağ sırası vardır. Birincisi Mudurnu'nun kuzeyinden geçerek Düzce ili ile sınır hattını oluşturan Abant Dağları'dır. Doğuda daha da yükselerek 1794'ye ulaşan, ilçenin en yüksek tepesi olan Erenler Tepesi'ni oluşturur. İkinci dağ sırası, Akyazı-Göynük sınırından başlayıp doğu yönünde devam ederek Bolu'nun Aladağ ve Köroğlu sıra dağlarıyla birleşir. Üçüncü dağ sırası, Göynük ilçesini ortalayıp yükselerek güneybatı yönünden Mudurnu ilçe sınırları içerisine girer ve doğu yönünde ilerledikten sonra kuzeye yönelip ikinci dağ sırası ile birleşir (Geçmişten Günümüze Mudurnu, 1994, s.10 -11).

Bölgenin dağlık arazi olması sebebiyle Mudurnu'da ova sayısı azdır. Abant Dağları'nın güneybatısından kuzeydoğu yönüne doğru, ortalama yüksekliği 800 m olan Mudurnu Ovası uzanır (Dünden Bugüne Mudurnu, 2011, s.8). Mudurnu Çayı ve Bolu-Mudurnu karayolu buradan geçmektedir. Mudurnu Ovası'nın ilçeye uzaklığı 4 km'dir (Özbay, 2000, s.23). Mudurnu ilçesinin yüz ölçümü 1349 km² olup ilçe merkezinin rakımı 840 m'dir (Dünden Bugüne Mudurnu, 2011, s.6). Mudurnu ilçe merkezinin kurulu olduğu arazi oldukça engebeldir ve kent dokusunun oluşumunda arazi şartlarının etkili olduğu gözlenmektedir.

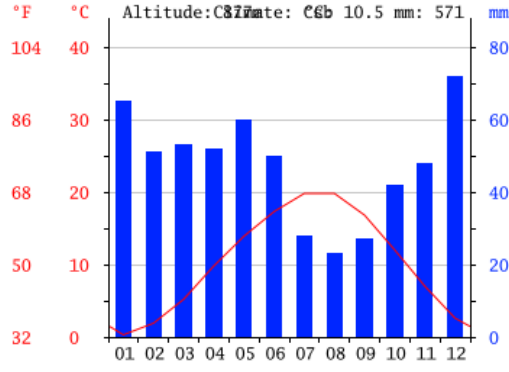
Mudurnu’da yerleşim, doğuda Hisarlı Tepe ve batıda Kulaklı Tepe arasındaki derin vadi içerisine kuzey – güney yönünde lineer olarak kurulmuştur. Kaynağı, Mudurnu’nun güneydoğusundaki Babas köyünde olan ve ilçe merkezinin ortasından geçen Mudurnu Çayı yerleşim alanını ikiye bölmektedir (Babalı, 2007, s.2-3). Yerleşim, kuzey – güney doğrultusunda uzanarak Mudurnu Çayı’nın iki yanında, vadi tabanından yamaçlara doğru doğu ve batı yönlerinde gelişmiştir.

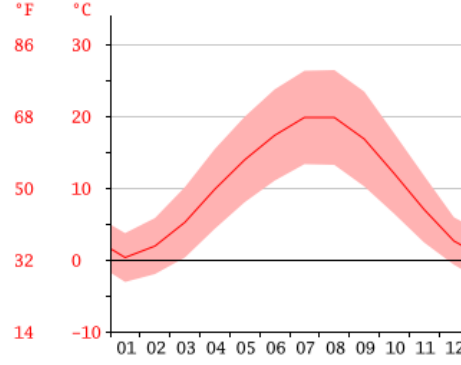
Şekil 2.7. Mudurnu topografyası

2.3.2. İklim

Mudurnu’da yüzey şekillerinin denizden uzaklığına bağlı olarak ve yükseltilerin etkisiyle farklı iklim tiplerine rastlanmaktadır. Mudurnu, deniz iklimi ile İç Anadolu Bölgesi’nin karasal iklimi arasında bir geçiş alanında olmasına rağmen daha çok karasal iklim özelliklerini taşımaktadır. En fazla yağışı ilkbahar ve kış aylarında alan Mudurnu’da özellikle kış aylarında yağışlar kar şeklinde düşer ve uzun süre yerde kalır. Mevsimden mevsime sıcaklık farkları komşularına göre daha fazla iken, yaz mevsiminin etkili olduğu günlerin sayısı çevre merkezlere göre daha azdır (1973 İl Yıllığı, 1973, s.25-26).

Şekil 2.8. Sıcaklıkla bağlantılı aylara göre yıllık yağış grafiği

Şekil 2.9. Aylara göre yıllık sıcaklık grafiği

2.3.3. Bitki örtüsü

Mudurnu ilçesi görünüm olarak oldukça yeşil ve ağaç türleri açısından oldukça zengin bir bitki örtüsüne sahiptir. Mudurnu’da iklim ve su kaynaklarının zenginliğiyle bölgedeki ormanlar çok gelişmiştir. Ormanlarda geniş yapraklı ağaçların yerini dağlara doğru yükseldikçe iğne yapraklı ağaçlar almaktadır. Bölgede en çok görülen ağaç türleri; çam, ardıç, gürgen, karaağaç, kestane, kayın, köknar ve çınardır. Orman dokusu, ilçe yüzölçümünün %64,2’sini kaplamaktadır (Geçmişten Günümüze Mudurnu, 1994, s.14).

2.3.4. Ulaşım

Mudurnu üç ayrı yönden gelen karayollarının birleştiği bir yer kurulmuştur. İlçe merkezinin Bolu'ya olan uzaklığı 50 km.dir. Birinci yol bağlantısı Bolu üzerinden olmakla birlikte Ankara'ya bağlanmaktadır.

İkinci yol ise Nallıhan üzerinden Ankara'dır. Nallıhan üzerinden Eskişehir'e de ulaşım mevcuttur. Üçüncü yol bağlantısı ise Akyazı üzerinden Sakarya'yadır.

2.4. Bölgenin ve Mudurnu'nun değerleri

Her bölgenin kendisine ait coğrafi işaret almış veya almaya aday ürünleri, yöresel yemekleri, kıyafet ve el işleri vardır. Bolu bölgesine ve Mudurnu ilçesine ait de birçok ürün, marka, yöresel halk oyunları ve türküleri mevcuttur. Aşağıdaki başlık altında detaylı olarak işlenmiştir.

2.4.1. Yöresel gıda ürünleri

Bolu kızılıcak tarhanası, Karavı Konsantresi, Civril Ayşe fasulyesi, Dağ çileği reçeli, Kozalak reçeli, Abant Alabalığı (Endemik türler listesinde), Kıbrıscık pirinci, Bolu sarı patatesi, Seben elması, Kanlıca mantarı, Bombay fasulye ve Bolu dağ fındığı bölgenin ve Mudurnu'nun yöresel gıda ürünleridir.

2.4.2. Endüstriyel gıda ürünleri

Bolu bölgesinden ve Mudurnu İlçesinden birçok endüstriyel marka çıkmıştır. Bolu çikolatası, Mudurnu Saray helvası bu ürünlerin başında gelir. Mudurnu Tavukçuluk ise günümüzde mevcut olmayan ama geçmiş zamanda Mudurnu'nun ismini tüm ülkede hatta yurt dışında bile duyurabilmeyi başarmış bir markadır.

2.4.3. Yöresel yemekleri

Bolu bölgesinin ve Mudurnu İlçesi'nin birçok yöresel yemeği vardır. Deli bakla çorbası, cizleme, patates çorbası, paşa pilavı, düğün çorbası, ekmek aşısı, ovmaç çorbası, kaldirik dolması, kedi batmaz, kaşık sapı, kabaklı gözleme, keşli cevizli erişte, yoğurtlu gözleme, kaz tiridi yöresel yemeklerdendir. Kaşık sapı yemeği özellikle Mudurnu ile özdeşleşmiş bir yemektir.

Tablo 2.1. *Mudurnu ve Bolu yöresine ait yöresel ürünler*

		
Kozalak Reçeli	Bolu sarı patatesi	Kaşık sapı

Tablo 2.2. *Mudurnu ve Bolu yöresine ait yöresel ürünler*

		
Ovmaç çorbası	Kaldirik dolması	Kedi batmaz

2.4.4. Yöresel kıyafetleri ve el işleri

İğne oyları, Mudurnu el sanatları arasında en yaygın olanlarıdır. İlçe kadınlarının zevkle ve titizlikle yaptıkları iğne oyları sembol konumuna gelmiştir. Fazla çeşitlilik göstermemekle birlikte iğne oylarının yeri, tığ, mekik, firkete oylarına göre daha farklıdır. Yapılan oylar günlük hayatta kullanılmakla beraber bir kısmı satılarak ev ekonomisine katkı sağlamakta, yeterli düzeyde olmasa da ilçeye gelen turistlere satılmasıyla ilçe ekonomisine de destek sağlamaktadır. Yöresel kıyafetler olarak giydikleri bindallı, üç etek ve ağır entarileri işlemelerdendir. Kınalarda kadınlar bindallı, genç kızlar ise üç etek giyer.

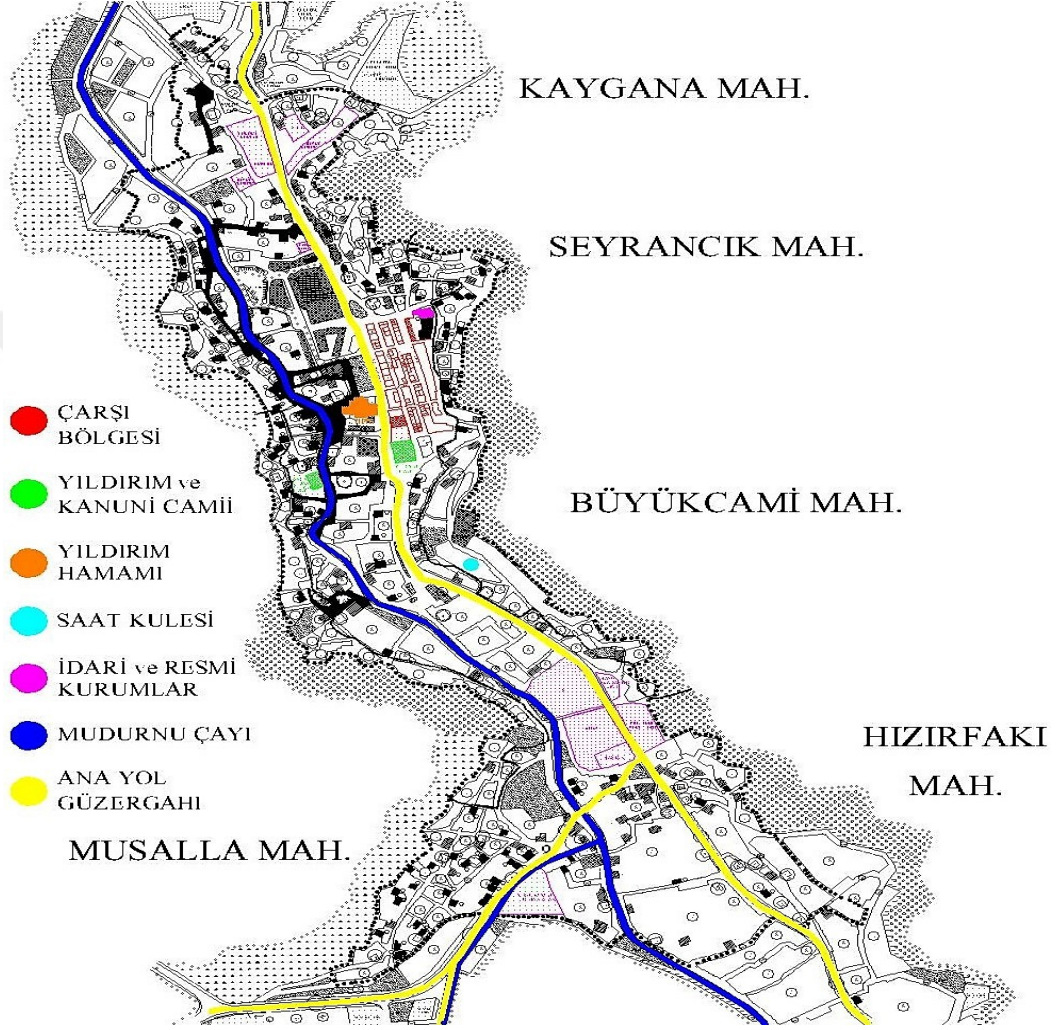
Şekil 2.10. Mudurnu iğne oyalari

3. MUDURNU'NUN ÇEVRESEL ÖZELLİKLERİ

3.1. Geleneksel Kent Dokusunu Oluşturan Kent Strüktürü

Mudurnu, kuzey, güney istikametinde devam eden Mudurnu deresinin oluşturduğu ince uzun vadi içerisinde yer alan bir yerleşim alanıdır. Vadi tabanı 200 metre dolaylarındadır ve hemen ardından doğu ve batı yönlerinde bulunan vadiler yerleşim alanını sınırlandırmıştır. Kentte kuzeyden güneye beş ana mahalle bulunmaktadır. Bunlar sırası ile Kaygana, Seyrancı, Büyükcami ve Hızırfağı Mahalleleridir. Mudurnu kenti Osmanlı tipik mimari özelliklerini günümüze kadar başarı ile koruyabilmiş ender kentlerimizden bir tanesidir.

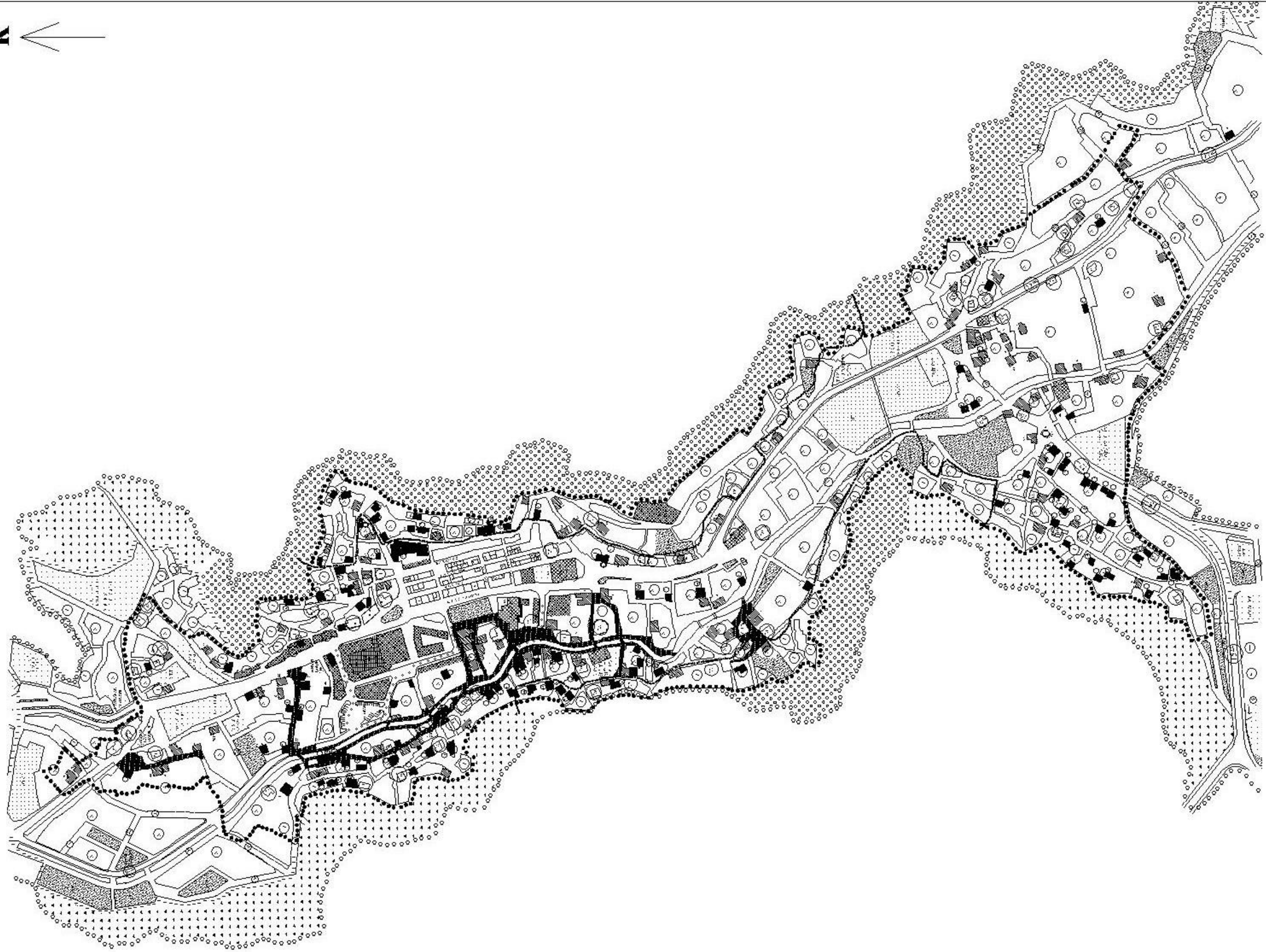
Anadolu kent dokusu özelliklerini yansıtan sivil mimarlık örnekleri ve anıtsal yapıların yanı sıra dere boyu, geleneksel malzemeler ile döşeli sokaklar, meydanlar ve ağaçlara da rastlanmaktadır.

Şekil 3.1. Mudurnu kent merkezi

k

Şekil 3.2. Mudurnu koruma imar planı

3.2. Mudurnu Kent'inin Doku Analizi

Mudurnu kentinin yerleşim planındaki en önemli faktör topografyadır. Kent merkezi kalenin alt tarafında ve içinden geçen Mudurnu çayının etrafında gelişmiştir. Mudurnu'da konut bölgeleri ve ticari merkez birbirinden doku farklılıkları göstermektedir. Geleneksel ticari merkez eğime paralel olarak şerit halindeki adalardan ve bunları kesen eğime dik sokaklardan oluşan bir yapıya sahiptir. Parseller yaklaşık olarak birbirleri ile aynı metrekarelere sahiptir ve yapı girişleri doğrudan sokaktan verilmektedir. Konut alanları ise ticaret dokusunun tam aksine belirli bir ada düzeni ve dokuya sahip değildir. Adalar ve parseller büyüklük olarak birbirinden çok farklıdır. Meydan niteliği taşıyan üç alan mevcuttur. Bunlardan biri ticari merkezde, diğeri Hızırfağı mahallesinde ve Büyükcamii mahallesinde yer almaktadır.

Şekil 3.3. Hızırfağı Mahalle'sinde bulunan meydan ve anıt ağaç

Mudurnu kent dokusunu oluşturan yapıların büyük bir bölümü bitişik düzenli yapılardır. Evlerin girişleri bahçe içerisinden veya direkt sokaktan olmaktadır. Yapılar genellikle ahşap iskelet, kerpiç ve dolgu sistemle yapılmış zemin+1 veya 2 katlı yapılardır.

Şekil 3.4. *Mudurnu geleneksel konut tiplerine bir örnek*

3.3. Mudurnu'daki Anıtsal Eserler

Mudurnu'nun konumu itibari ile önemli bir noktada bulunması ve Yıldırım Bayezid'in şehzadelik yaptığı bir kent olması sebebiyle anıtsal eserler Mudurnu kentinde boy göstermektedir. Mudurnu'da bulunan anıtsal eserler olarak sıralayabileceğimiz yapılar, Yıldırım Bayezid Cami, Yıldırım Bayezid Hamamı ve Kanunu Sultan Süleyman Camii'dir.

3.3.1. Yıldırım Bayezid Cami

Şekil 3.5. Yıldırım Bayezid Cami

İlçenin en büyük ve önemli anıtsal yapılarından biri olan Yıldırım Bayezid Camii, Mudurnu'nun en eski eserleri arasında bulunan Yıldırım Bayezid Külliyesi'nin önemli bir parçasıdır. Banisi Şehzade I. Bayezid (Yıldırım Bayezid) olan külliye, I. Murad Hüdavendigâr döneminde (1359-1389) inşa ettirilmiştir (Erkut. 1987, s.64). Külliye, Mudurnu Çayı'nın doğusunda bulunmaktadır (Ayverdi, 1962, s.79). Cami, imaret, medrese ve çifte hamamdan oluşan külliye günümüze sadece cami ve çifte hamam yapıları ulaşmıştır (Baltacı, 1976, s.93). Caminin tamiri ve görevlileri için çeşitli yerlerde araziler ve bazı kişiler tarafından nakit paralar vakfedilmiştir (Taş, 1993, s.190).

3.3.2. Kanuni Sultan Süleyman Cami

Şekil 3.6. Kanuni Sultan Süleyman Cami

Mudurnu Çayı'nın batısında yer alan Kanuni Sultan Süleyman Camii, halk arasında Yeni Cami adıyla da bilinmektedir. Kanuni Sultan Süleyman tarafından 1546 yılında yaptırılan caminin günümüzde kitabesi bulunmamaktadır. Yığma taş şeklinde inşa edilen yapı tek çatılı bir yapıdır. Cami, üstün bir mimari özelliğe sahip olmamakla birlikte çok sade ve güzel bir yapıdır (Erkut, 1978, s.74). Caminin ana mekânı, 12.50m x 12.30m ölçüleriyle yaklaşık olarak kare planlıdır. Çatısı ahşap ve üzeri kiremit kaplamadır. Caminin kuzeybatısında yapıya bitişik olan minareye çıkış son cemaat yerinin batı tarafındaki kapıdan sağlanmaktadır. Minarenin kaidesi kesme taştan üst kısmı ise tuğladan inşa edilmiştir (Babalı, 2007, s.37, 39).

3.3.3. Yıldırım Bayezid Hamamı

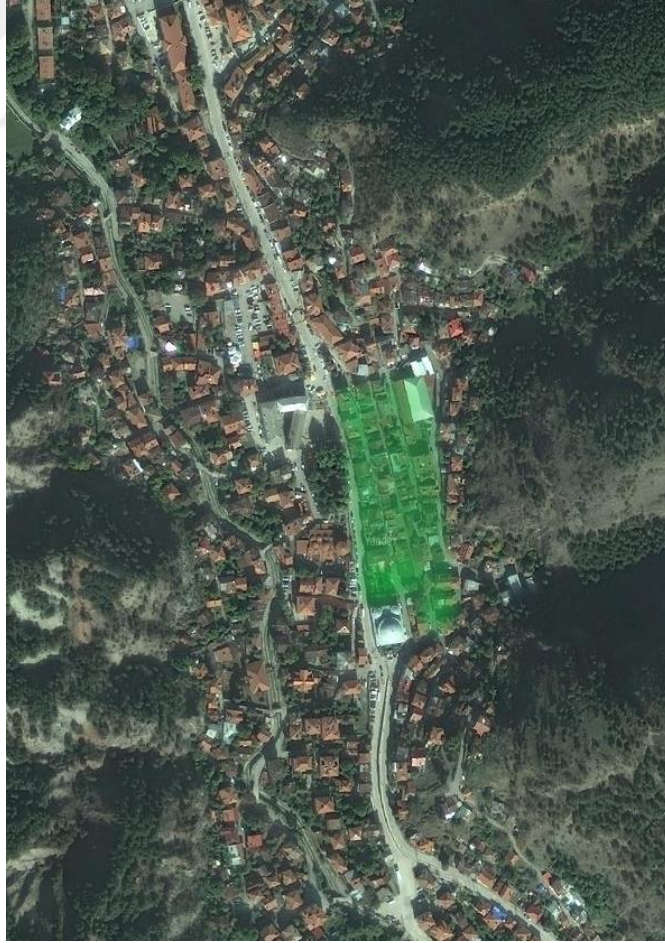
Şekil 3.7. Yıldırım Bayezid Hamamı

Hamamın kitabesinden yapım tarihinin 1382 olduğu, Yıldırım Bayezid tarafından yaptırıldığı ve hamamın mimarı Ömer Bin İbrahim olduğu anlaşılmaktadır (Ayverdi, 1962, s.83,85- 86). Külliye'nin parçası olan hamam ve caminin duvar örgüsü ve inşaat teknikleri incelendiğinde, benzerlik gösterdiği için bu iki yapının birlikte ele alınmış olabileceği ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle hamamın mimarının külliye'nin diğer yapıları olan cami ve medresede de çalıştığı düşünülmektedir (Yönetim Planı, 2014, s.35). Hamamın dış duvarlarındaki sadeliğe rağmen yapının genelinde bulunan mukarnasların, özellikle girişlerde, kubbe geçişlerinde ve kubbe iç yüzeylerinde yoğun şekilde kullanılması yapının süsleme bakımından dikkat çekici özellikte olmasını sağlamıştır (Önal, 2013, s.530).

4. MUDURNU'NUN GELENEKSEL TİCARET DOKUSUNUN İNCELENMESİ

4.1. Konumu

Osmanlı kentlerinde ticari merkez, kentin tarihi gelişimi de göz önünde bulundurularak varsa kentte bulunan kalenin yakınlarında, topografya şartlarına uyumlu olarak ve kent merkezinde, halkın ulaşımı için en uygun yere konumlanmıştır (Akar, 2009, s.267-269). Ticari işlevli yapıların kent merkezinde olması ve dini bir yapıyla fiziksel bağlantısının olması sadece Osmanlı kentlerine özgü bir özellik değildir. Birçok uygarlık, şehirlerinde bu iki ana fonksiyonu karşılayan yapılarını kent dokusu için önemli kabul ederek merkezi bir noktada konumlandırmıştır. Fakat kentlerde her zaman şehir merkezi, dini yapı ve ticari merkez bağlantısı planlanmış bir düzen içerisinde olmayabilir (Kuban, 1968, s.55). Mudurnu ticaret dokusu kentin konum olarak merkezinde yer almakla birlikte, Bolu Caddesi'nin bittiği ve Yıldırım Bayezid Caddesi'nin başladığı alan Mudurnu ticaret dokusunun başladığı noktadır. Yıldırım Bayezid Cami ise bitiş noktasını oluşturur.

Şekil 4.1. Çarşı bölgesinin Mudurnu içerisindeki konumu

Çarşı, kuzey güney istikametinde uzanan birbirine paralel 3 uzun sokaktan ve bunları belirli mesafelerde kesip birbirine bağlayan doğu batı istikametindeki ara yokuşlu sokaklardan oluşmaktadır. Eskiden olduğu gibi günümüzde de çarşıdaki meslek gruplarının dağılımı ve gruplaşması söz konusudur. Dükkanlar karşılıklı olup büyüklükleri yaklaşık aynıdır. Plan şeması olarak kabaca dikdörtgen bir ana mekan, bazen üstünde bazen arkasında depo veya imalat bölümü şeklindedir.

Şekil 4.2. *Mudurnu ticaret bölgesi*

4.2. Ahilik Geleneği

Ahi kelimesinin kökenine dair iki farklı görüş mevcuttur. Birincisi Türkçe “ahı, akı” biçiminde söylenen ve “eli açık, cömert” anlamlarına gelen kelimedenden geldiğine yönelik olan görüştür. İkincisi ise Arapça “ihve” sözcüğünden geldiğine ve “kardeş” anlamı taşıdığına yöneliktir (Günşen, 2014, s.403). 13-16. yüzyıllar arasındaki Anadolu siyasi tarihinin şekillenmesinde Anadolu’da bulunan tarikat veya teşkilâtlardan özellikle Bektaşilik, Ahilik ve Mevlevîliğin diğer oluşumlardan daha önde olduklarını ve önemli görevler üstlendiklerini söylemek mümkündür (Köksal, 1989, s.62).

13. yüzyılda Anadolu’da kurumsallaşmaya başlayan Ahilik, İslam inancıyla Türk örf ve adetlerinin sentezi sonucu oluşan bir düşünce sistemidir. Ahilik 13. yüzyıldan itibaren Asya’dan Anadolu’ya gelip yerleşen Müslüman Türklerin, yeni topraklarda hayatlarını devam ettirebilmeleri için gerekli maddi ve manevi ortamı oluşturacak bir teşkilatlanma tarzı, fütüvvet teşkilatını yeniden canlandırmalarının bir sosyal kurumu olarak görülmektedir (Durak ve Yücel, 2010, s.153).

Mudurnu kazasının adı, Anadolu’da Ahilik teşkilatının doğduğu ve yaygınlaşarak uç şehirlerinde örgütlendiği dönemi ele alan yazılı kaynaklarda; “mamur Mudurnu şehri” olarak geçmekte ve “mahruse” (önemli şehir) sıfatıyla birlikte anılmaktadır. “Osmanlı Devleti’nin çekirdek toprakları içinde yer alan ilk Ahilik, vakıf ve kültür merkezlerinden” birisi olan Mudurnu, önemli askeri ve ticari yolların kavşağında kurulmuş bir “esnaf ve zanaatkârlar şehri, dar-ı suzen, Ahiler şehri” olarak da bilinmektedir. Anadolu Selçuklu Devleti’nin erken döneminde, yaklaşık yarım yüzyıl Selçuklu toprakları içinde kalan Mudurnu ve Bolu yöreleri, daha sonra tekrar Bizans hâkimiyeti altına girmiş, Anadolu Beylikleri döneminde de Candaroğulları’nın sınırları içine alınmıştır. Kastamonu, Sinop, Bolu, Mudurnu yörelerinde hâkimiyet sahasını genişleten Candaroğulları Beyliği döneminde Türkmen nüfusunun da yoğunluk kazanmış, buna bağlı olarak da Ahi zaviyeleri ve vakıfların sayısı artmıştır. Bu dönemde, önemli uç şehirleri arasında yer alan Mudurnu’da da çok sayıda Ahi zaviyesi ve vakfı kurulmuştur (Mudurnulular Derneği Bülteni, 2017, sayı 10, s.8-13).

Şekil 4.3. Mudurnu'da esnaf duası

Esnaf duası geleneksel hale gelmiş ve yüzyıllardır süre gelen bir gelenektir, Cuma günleri salâ verildikten hemen sonra yapılır. Esnaf duasına esnaflar dükkanlarının önüne ayakta hocanın duasına amin demekle birlikte katılmış olurlar. Yapılan bu bereket duası Orta çarşı ve Demirciler çarşısı olmak üzere iki ayrı yerde aynı anda yapılır. Orta çarşıda yapılan duaya esnaflar ayakta amin derken, demirciler çarşısı esnafları ise duaya oturdukları yerden amin derler. Bunun sebebi ise orta çarşı esnafının hafta boyunca dükkanlarında oturduğu yerden, demirciler çarşısı esnafı ise hafta boyunca ayakta demir dövdükleri için ahilik geleneğinden gelen bir saygı gösterisi olarak kabul edilir.

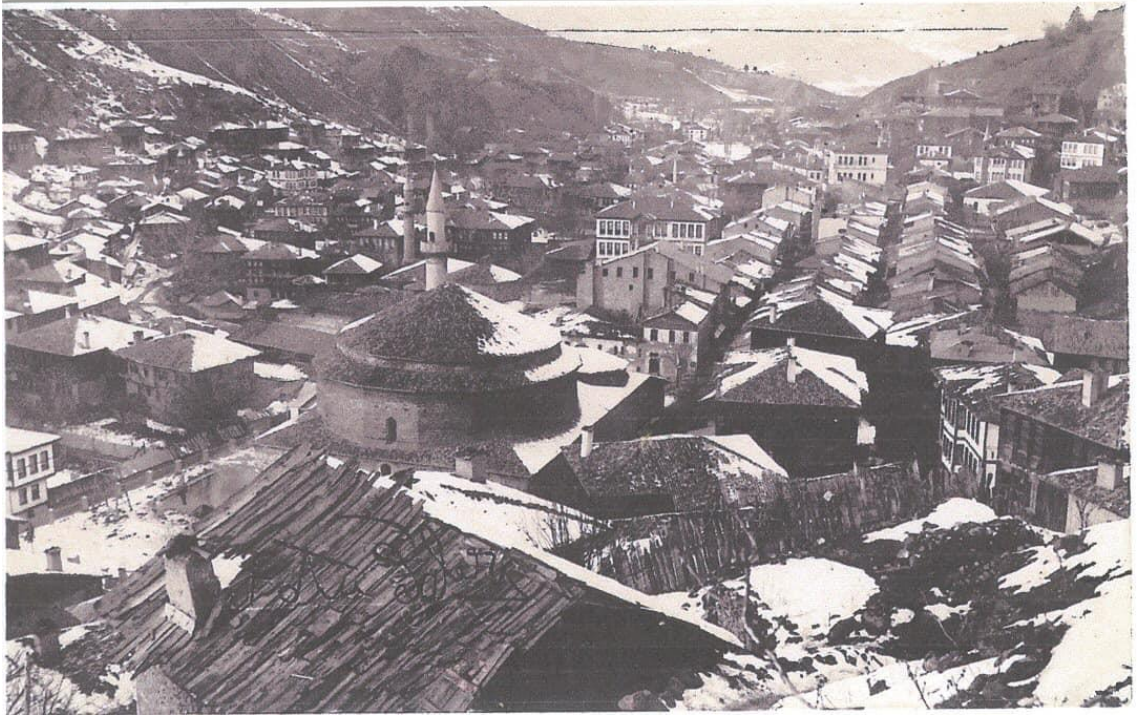

Şekil 4.4. Mudurnu'da esnaf duası

4.3. Ticaret Bölgesindeki Yapıların Durumu

Mudurnu ticaret dokusunu, 1 adet belediye ek hizmet binası, 1 adet belediye kütüphanesi, 1 adet dini mekan, 3 adet tescilli çeşme, 2 adet yerinde mevcut olmayan ticari yapı ve ticari yapılar oluşturmaktadır. Yapıların bazılarının iki sokaktan cephe alması sebebiyle iki farklı sokaktan da incelemeye alınmıştır. Ticaret dokusunun genelini oluşturan dükkanların plan şemaları birbirleriyle yaklaşık olarak aynı olduğu gözlemlenmiş ve kat sayıları olarak da çoğunluk 2 kat ile sağlanmıştır. Bu başlık altında Mudurnu ticaret dokusu içerisinde yer alan yapıların kullanım amaçları, kat adetleri, bozulmuşluk durumları, mevcut yapı durumları, çatı malzemelerinin incelenmesi ve envanter durumlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Envanter numaraları yapının bulunduğu sokağın baş harfiyle birlikte sayılardan oluşmaktadır. Yıldırım Beyazıt Caddesindeki yapılar için envanter numarası ‘y’ harfi ile, Ankara Caddesindeki yapılar için ‘a’ harfi ile, Demirciler Caddesindeki yapılar için ‘d’ harfi ile ve Belediye Caddesindeki yapılar ise ‘b’ harfi ile başlamaktadır.

Şekil 4.5. Mudurnu'ya dair eski bir fotoğraf

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA BİLİM DALI

YAPILAR

AHI EVRAN
PARKI

ÇEŞMELER

YERİNDE M.
OLMAYAN
YAPILAR

BELEDİYE BK.
HİZMET BİNASI

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ

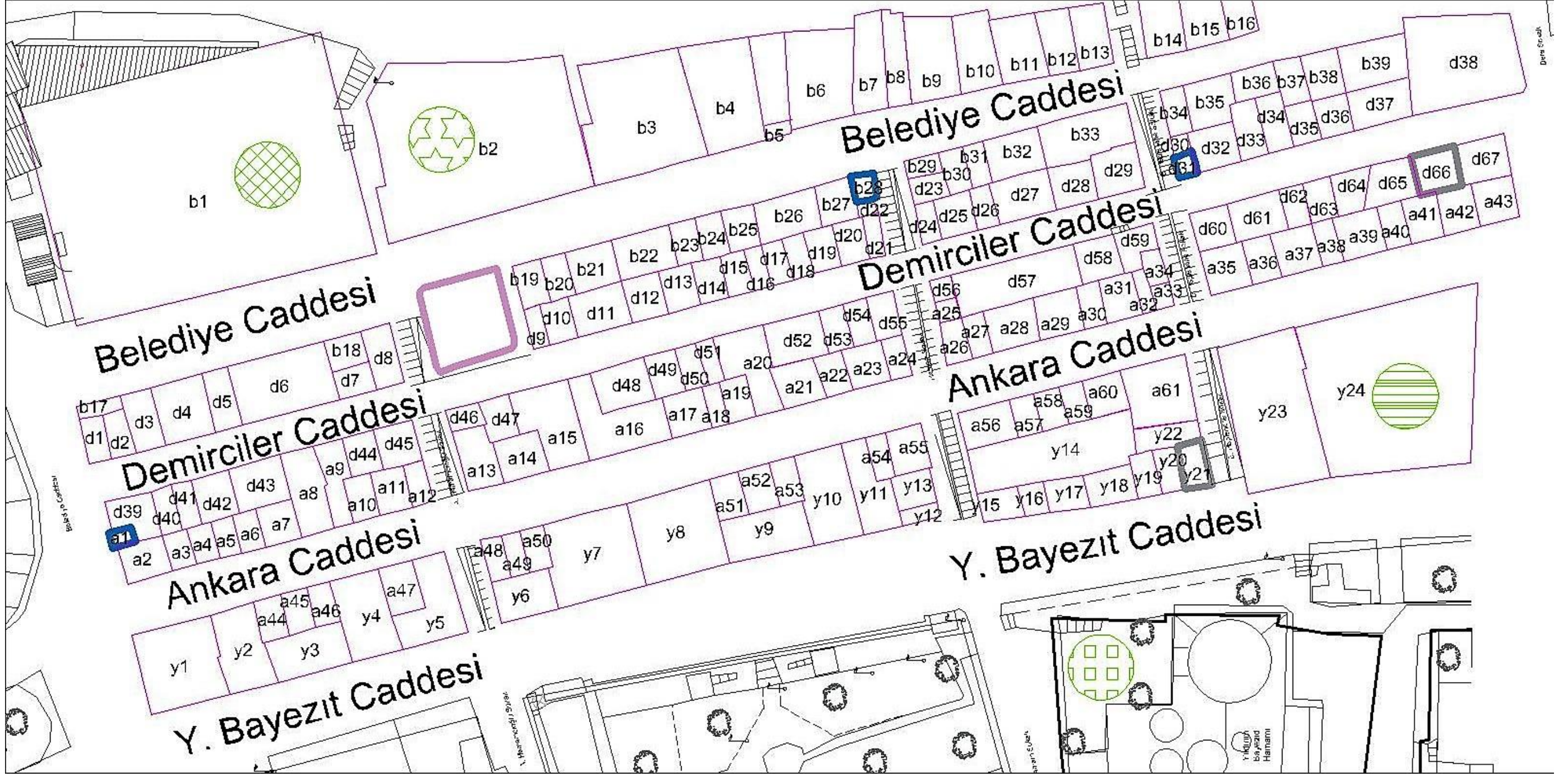

Y. BAYEZİT
CAMI

Y. BAYEZİT
HAMAMI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

Şekil 4.6. Mudurnu ticaret dokusu planı

4.4. Yıldırım Bayezid Caddesi

Şekil 4.7. Yıldırım Bayezid Caddesi kuzey cephe fotoğrafı

4.4.1. Mevcut yapı durumları

Yıldırım Bayezid Caddesinde bulunan toplam 24 tane yapı vardır. Bu yapıların 3 tanesi ara sokaklara bakmaktadır. 1 adet yapı dini mekan ve 1 adet yapı ise yerinde mevcut değildir ve bu 2 yapı değerlendirmelerde yer almamaktadır. Kalan 22 adet yapı ise ticaret yapısıdır. Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapıların mevcut yapı durumlarını belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.1.) tescilli yapılar, dokuya uygun yapılar ve mevcut dokuya uygun olmayan nitelikteki yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.1. Yıldırım Bayezid Cad. ilişkin yapıların mevcut yapı durumları

Mevcut Yapı Durumu	Adet	Yüzelik Oran
Tescilli	7	%31,81
Dokuya uygun	13	%59,09
Dokuya uygun olmayan	2	%9,09
Toplam	22	%100

Tablo 4.1.'de görüldüğü gibi Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapıların 7 tanesi tescilli yapıdır ve oranı %31.81dir. 13 tane yapı ise dokuya uygun niteliktedir ve mevcut dokuyu bozmamaktadır, oranı ise %59.09'dur. Yapılardan 2 tanesi ise mevcut dokuya uygun olmayan niteliktedir ve %9,09 orana tekabül etmektedir.

4.4.2. Kullanım amacı

Yapıların kullanım amaçlarını belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.2.) ticari + depo yapıları, ticari + konut yapıları, sadece ticari yapılar ve diğer yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.2. *Yıldırım Bayezid Cad. ilişkin kullanım amacı tespiti*

Kullanım Amacı	Adet	Yüzelik Oran
Ticari + Depo	8	%36,36
Ticari + Konut	10	%45,45
Sadece Ticari Yapılar	4	%18,18
Toplam	22	%100

Tablo 4.2.'de görüldüğü gibi Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapıların 8 tanesi ticari + depo yapılarıdır ve oranı %36,36'dır, Ticari + konut yapıları 10 adettir ve %45,45'dir. Sadece ticari yapılar ise 4 adettir ve oranı %18.18'dir.

4.4.3. Kat adetleri

Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapıların kat adetlerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.3.) tek katlı yapılar, tek kat üzerinde yarım kata sahip olan yapılar, 2 katlı yapılar ile 3 ve daha yüksek katlı yapılar olarak sınıflandırılmıştır. Toplam 22 tane yapı incelenmiştir.

Tablo 4.3. *Yıldırım Beyazid Cad. ilişkin yapıların kat adetleri*

Kat Durumları	Adet	Yüzelik Oran
Tek Katlı Yapılar	3	%13,63
Tek Kat + Yarım kat	6	%27,27
2 Katlı Yapılar	5	%22,72
+3 Katlı Yapılar	8	%36,36
Toplam	22	%100

Tablo 4.3.'de görüldüğü gibi Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapılardan 3 tanesi tek katlı yapı sınıfındadır ve oranı %13,63'tür. Tek kat + yarım kata sahip olan yapılar 6 adettir ve oranı %27,27'dir. 2 katlı yapıların sayısı 5 adettir ve oranı %22,72'dir, 3 ve üzeri kata sahip olan yapıların sayısı ise 8 tanedir ve %36.36 orana sahiptir. 3 ve üzeri kata sahip olan yapılar cadde'de çoğunluğu sağlamaktadır. Yıldırım Bayezid Caddesinin aynı zamanda ana yol güzergahı olması sebebi ile 3 katlı yapı sayısı tüm ticari doku içerisinde en fazla bu cadde üzerinde bulunmasına sebep olmuştur. Ayrıca 3 katlı yapılar caddenin kuzey sınırında yani kent meydanına yakın tarafta yoğunlaşmıştır.

4.4.4. Yapı çevre ilişkisi

Yıldırım Beyazıt Caddesindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.4.) 3 sokaktan cephe alan köşe yapılar, 2 sokaktan cephe alan köşe yapılar, bitişik 2 sokağa cephesi olan yapılar ve bitişik tek sokaktan cephe alan yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.4. *Yıldırım Bayezid Cad. ilişkin yapıların yapı çevre ilişkisi*

Yapı Çevre İlişkisi	Adet	Yüzdellik Oran
3 Sk. Cephe Köşe dük.	3	%13,63
2 Sk. Cephe Köşe dük.	3	%13,63
2 Sk. Cephe Bitişik dük.	6	%27,27
1 Sk Cephe Bitişik dük.	10	%45,45
Toplam	22	%100

Tablo 4.4.'de görüldüğü gibi Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapıların 3 sokaktan cephe alan köşe yapılar 3 adettir ve %13,63 orana sahiptir. 2 sokaktan cephe alan ve köşe olan yapılar da 3 tanedir ve %13,63 orana sahiptir ve 3 sokaktan cephe alan köşe dükkanlar ile eşit sayıdadır. 2 sokaktan cephe alan bitişik yapıların sayısı ise 6 tanedir ve %27,27 orana sahiptir. Sadece Yıldırım Bayezid Caddesinden cephe alan (1 sokak cephe bitişik yapılar) yapılar ise 10 adettir ve %45,45 orana sahiptir.

4.4.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi

Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.5.) çatı malzemeleri Alaturka kiremit, Marsilya kiremit, sac kaplama ve teras çatı olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.5. Yıldırım Beyazıt Cad. ilişkin yapıların çatı malzemelerinin incelenmesi

Çatı Malzemeleri	Adet	Yüzdellik Oran
Sac kaplama	16	%72,72
Alaturka kiremit	4	%18,18
Marsilya Kiremit	1	%4,54
Teras çatı	1	%4,54
Toplam	22	%100

Tablo 4.5.'de görüldüğü gibi Yıldırım Bayezid Caddesindeki sac kaplama çatıya sahip olan yapılar oransal olarak %72,72'ye ve 16 tane yapıya tekabül etmektedir. 4 tane yapının çatı malzemesi alaturka kiremittir ve %18,18 orana sahiptir. 1 tane yapıda marsilya kiremit kullanılmıştır ve %4,54 orana tekabül etmektedir. Yine 1 tane yapıda ise teras çatı mevcuttur ve %4,54 orana sahiptir.

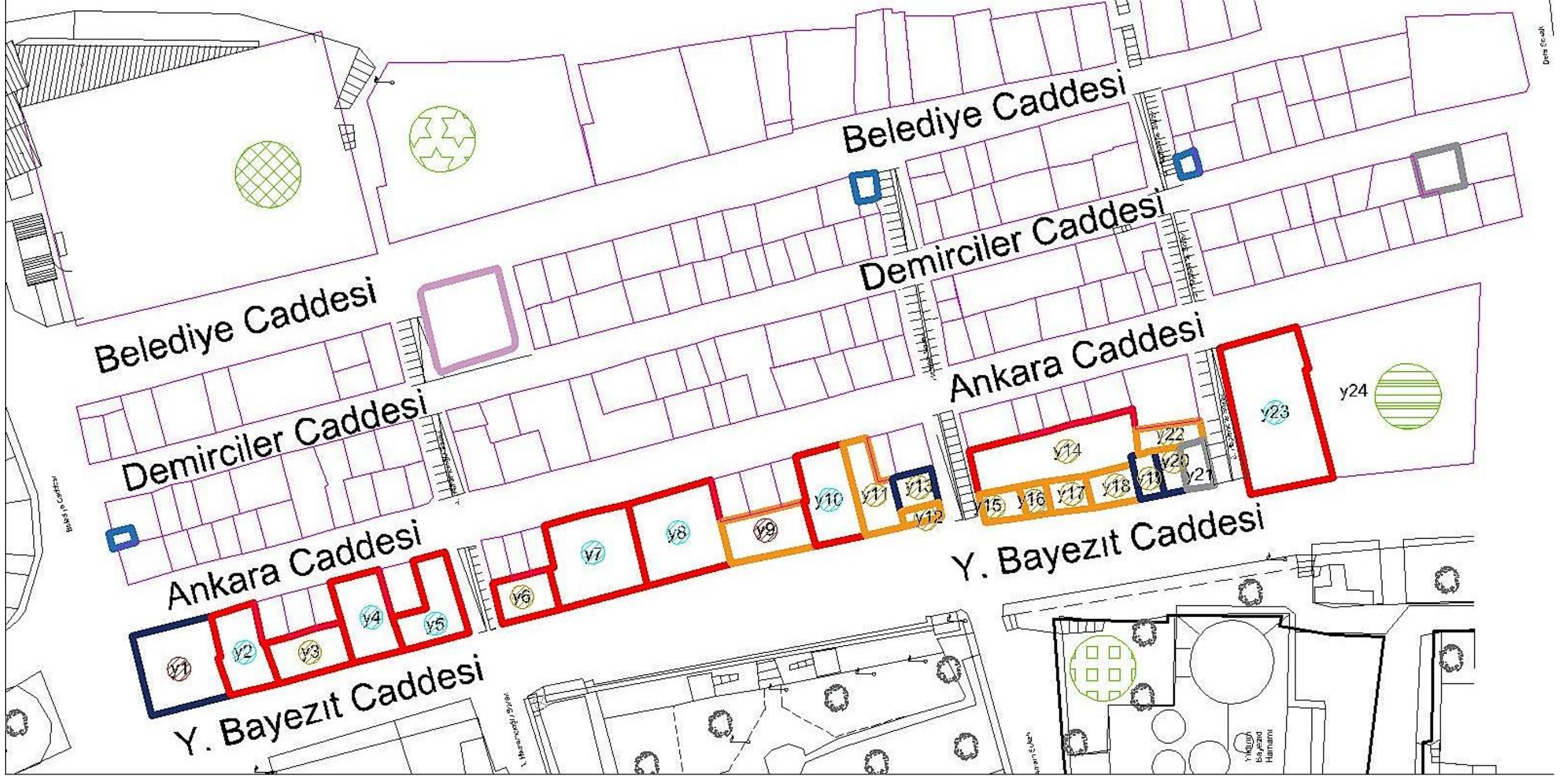
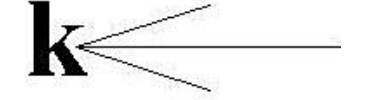

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMABİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

Şekil 4.9. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların kullanım amacını gösteren plan şeması

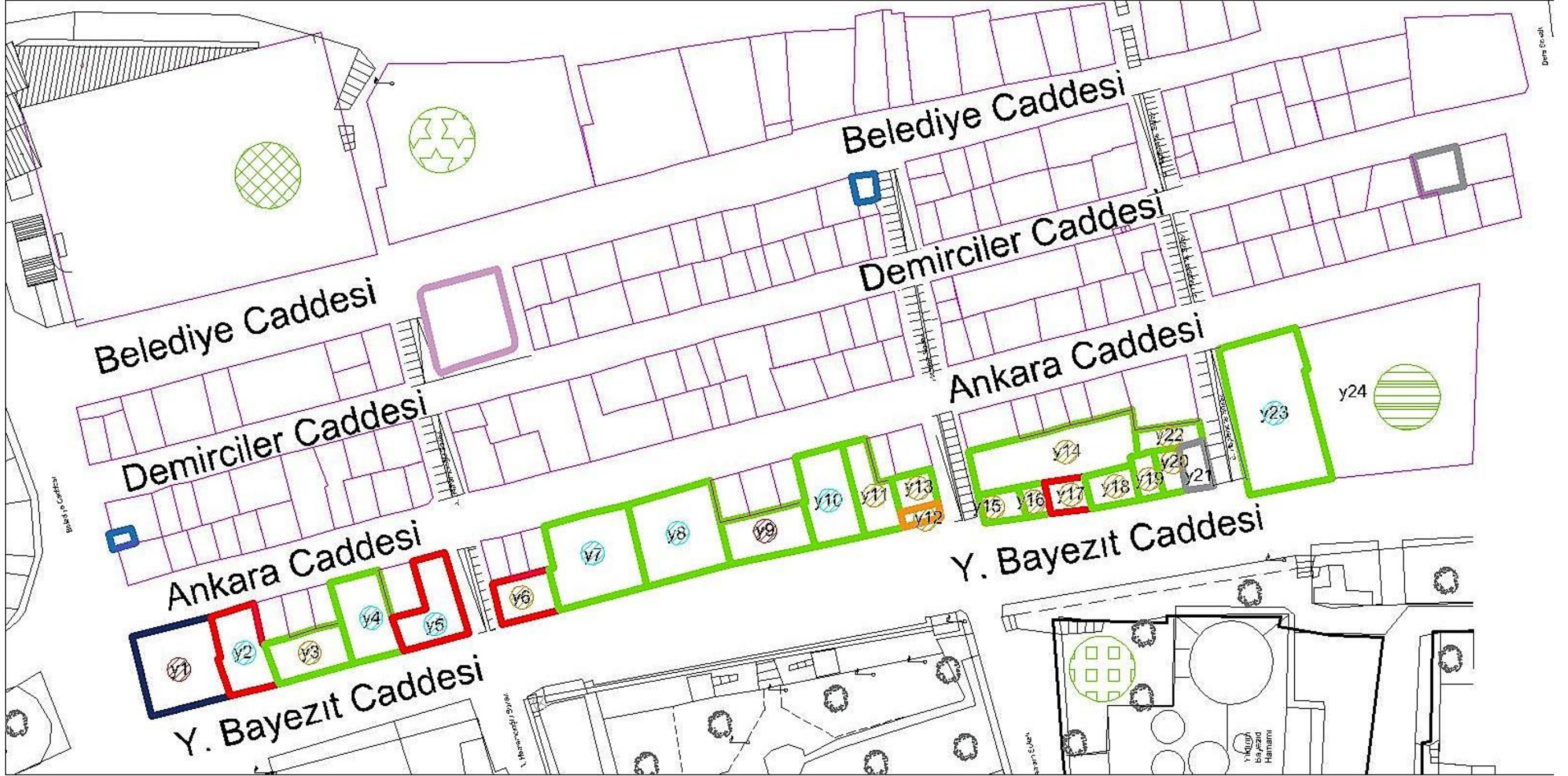

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA BİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

Şekil 4.11. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların çatı malzemelerini gösteren plan şeması

4.4.6. Yıldırım Bayezid Caddesindeki yapıların durumları

Tablo 4.6. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri

		
E.N. y1. Tescilsiz Yapı	E.N. y2. Tescilli Yapı	E.N. y3. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.7. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri

		
E.N. y4. Tescilli Yapı	E.N. y5. Tescilli Yapı	E.N. y6. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.8. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri

		
E.N. y7. Tescilli Yapı	E.N. y8. Tescilli Yapı	E.N. y9. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.9. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri

		
E.N. y10. Tescilli Yapı	E.N. y11. Tescilsiz Yapı	E.N. y12. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.10. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri

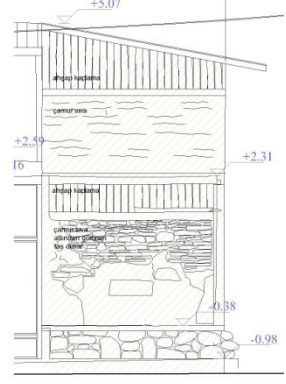
		
E.N. y13. Tescilsiz Yapı	E.N. y14. Tescilsiz Yapı	E.N. y15. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.11. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri

		
E.N. y16. Tescilsiz Yapı	E.N. y17. Tescilsiz Yapı	E.N. y18. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.12. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri

		
E.N. y19. Tescilsiz Yapı	E.N. y20. Tescilsiz Yapı	E.N. y21. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.13. Yıldırım Bayezid Cad. yapıların görselleri

		
E.N. y22. Tescilsiz Yapı	E.N. y23. Tescilli Yapı	E.N. y24. Tescilli Yapı

4.5. Ankara Caddesi

Şekil 4.12. Ankara Cad. kuzey girişi

4.5.1. Mevcut yapı durumları

Ankara Caddesinde toplam 71 adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılardan 1 adet yapı çeşme ve 1 adet yapı ise dini mekan özelliği taşımakta ve ticari yapı değildirler. Bu 2 yapı değerlendirmelere girmemektedir ve kalan 69 tane yapı değerlendirilmiştir. Ankara Caddesindeki yapıların mevcut yapı durumlarını belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.14.) tescilli yapılar, dokuya uygun yapılar ve mevcut dokuya uygun olmayan nitelikteki yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.14. Ankara Cad. ilişkin yapıların mevcut yapı durumları

M. Yapı Durum.	Adet	Yüzelik Oran
Tescilli	22	%31,88
Dokuya uygun	40	%57,97
Dokuya uygun olmayan	4	%5,79
Toplam	69	%100

Tablo 4.14’de görüldüğü gibi Ankara Caddesindeki yapıların 22 tanesi tescilli yapıdır ve oranı %31,88’dir. 40 tane yapı ise dokuya uygun niteliktedir ve mevcut dokuyu bozmamaktadır, oranı ise %57,97’dir. Yapılardan 4 tanesi ise mevcut dokuya uygun olmayan niteliktedir ve %5,79 orana tekabül etmektedir.

4.5.2. Kullanım amacı

Ankara Caddesindeki yapıların kullanım amacını belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.15.) ticari + depo yapıları, ticari + konut yapıları ve sadece ticari yapılar sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.15. Ankara Cad. ilişkin yapıların kullanım amacı tespiti

Kullanım Amacı	Adet	Yüzdellik Oran
Ticari + Depo	19	%27,53
Ticari + Konut	37	%53,62
Sadece Ticari Yapılar	13	%18,84
Toplam	69	%100

Tablo 4.15.'de görüldüğü gibi Ankara caddesindeki yapıların 19 tanesi ticari + depo yapılarıdır ve oranı %27,53'tür. Ticari + konut yapıları ise 37 adettir ve %53,62 orana sahiptir. Sadece ticari yapılar ise 13 adettir ve %18,84 orana sahiptir.

4.5.3. Kat adetleri

Ankara Caddesindeki yapıların kat adetlerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.16.) tek katlı yapılar, tek kat üzerinde yarım kata sahip olan yapılar, 2 katlı yapılar ile 3 ve daha yüksek katlı yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.16. Ankara Cad. ilişkin yapıların kat adetleri

Kat Durumları	Adet	Yüzdellik Oran
Tek Katlı Yapılar	10	%14,49
Tek Kat + Yarım kat	18	%26,08
2 Katlı Yapılar	31	%44,92
+3 Katlı Yapılar	10	%14,49
Toplam	69	%100

Tablo 4.16.'da görüldüğü gibi Ankara Caddesindeki yapılardan 10 tanesi tek katlı yapı sınıfındadır ve %14,49 orana sahiptir. Tek kat + yarım kata sahip olan yapılar ise 18 tanedir ve %26,08 orana sahiptir. 2 katlı yapıların sayısı 31'dir ve %44,92 orana sahiptir. 3 ve üzeri kata sahip olan yapılar ise 10adettir ve %14,49 orana sahiptir.

4.5.4. Yapı çevre ilişkisi

Ankara Caddesindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.17.) 3 sokaktan cephe alan köşe yapılar, 2 sokaktan cephe alan köşe yapılar, bitişik 2 sokağa cephesi olan yapılar ve bitişik tek sokaktan cepheli yapılar olarak sınıflandırılmıştır

Tablo 4.17. *Ankara Cad. ilişkin yapıların yapı çevre ilişkisi*

Yapı Çevre İlişkisi	Adet	Yüzelik Oran
3 Sk. Cephe Köşe dük.	3	%4.34
2 Sk. Cephe Köşe dük.	12	%17.39
2 Sk. Cephe Bitişik dük.	11	%15,94
1 Sk Cephe Bitişik dük.	43	%62,31
Toplam	69	%100

Tablo 4.17.'de görüldüğü gibi Ankara Caddesindeki yapıların 3 sokaktan cephe alan köşe yapılarının sayısı 3 tanedir ve %4.34 orana sahiptir. 2 sokaktan cephe alan ve köşe olan yapılar da 12 tanedir ve %17,39 orana sahiptir. 2 sokaktan cephe alan bitişik yapıların sayısı ise 11 tanedir ve %15,94 orana sahiptir. Sadece Ankara Caddesinden cephe alan (1 sokak cephe bitişik yapılar) yapıların oranı ise %62,31 ve sayıları 43 adet ile çoğunluk gurubu oluşturmaktadır.

4.5.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi

Ankara Caddesindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.18.) çatı malzemeleri Alaturka kiremit, Marsilya kiremit, sac kaplama ve teras çatı olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.18. *Ankara Cad. ilişkin yapıların çatı malzemelerinin incelenmesi*

Çatı Malzemeleri	Adet	Yüzdelik Oran
Sac Kaplama	47	%67,64
Alaturka kiremit	15	%22,05
Marsilya Kiremit	5	%7,35
Teras Çatı	2	%2,94
Toplam	69	%100

Tablo 4.18.'de görüldüğü gibi Ankara Caddesindeki yapıların büyük bir çoğunluğu sac kaplama çatılara sahiptir. Oransal olarak %67,64'e ve 47tane yapıya tekabül etmektedir. 15 tane yapıda çatı malzemesi olarak alaturka kiremit kullanılmıştır ve %22,05 orana sahiptir. 5 tane yapıda ise marsilya kiremit kullanılmıştır ve %7,35 orana tekabül etmektedir. 2 tane yapıda ise teras çatı mevcuttur ve oranı %2,94 tür.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA BİLİM DALI

YAPILAR

AHI EVRAN
PARKI

ÇEŞMELER

YERİNDE M.
OLMAYAN
YAPILAR

TESCİLLİ
YAPILAR

DOKUYA UYGUN
YAPILAR

DOKUYA UYGUN
OLMAYAN
YAPILAR

BELEDİYE EK
HİZMET BİNASI

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ

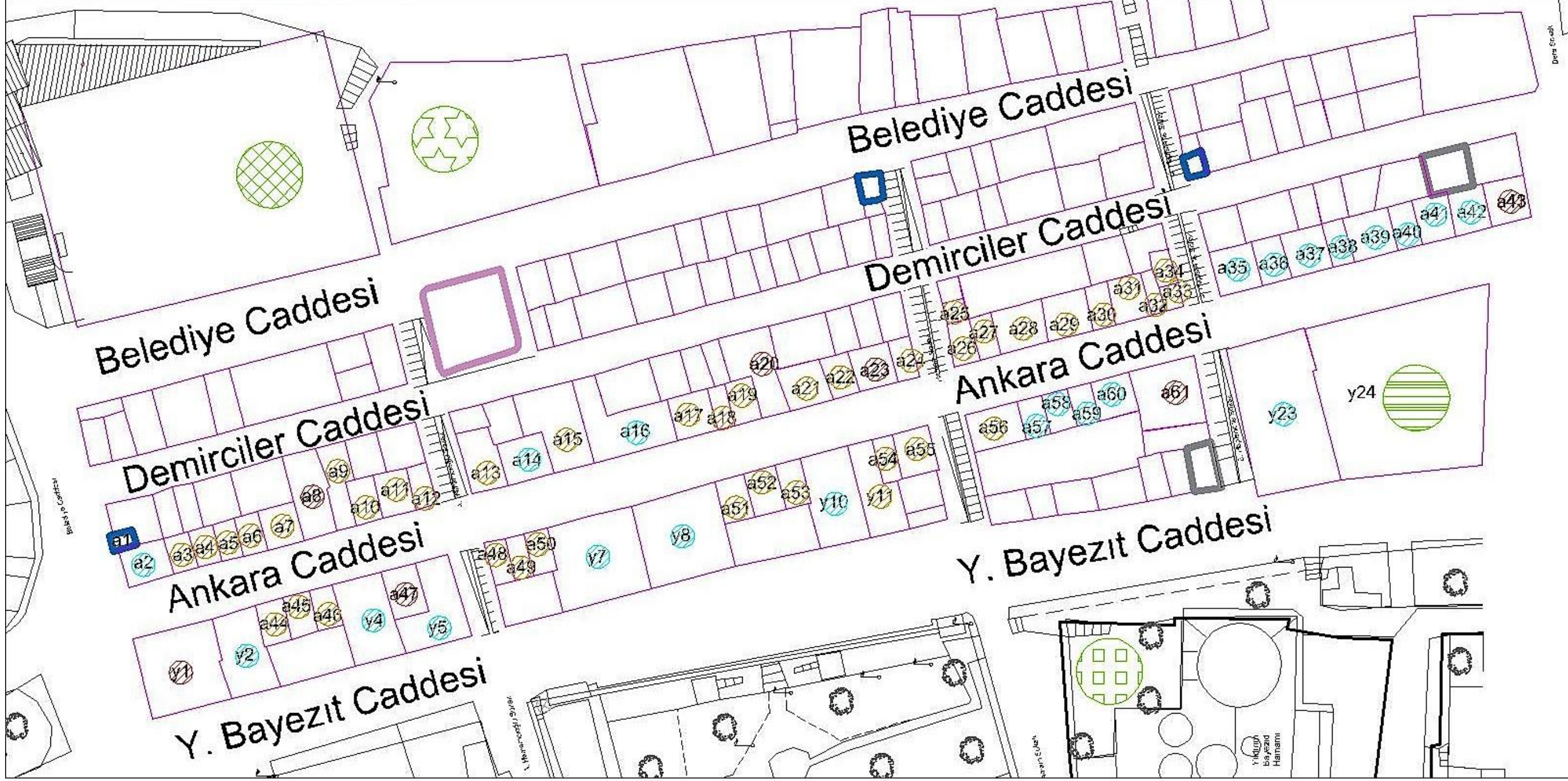
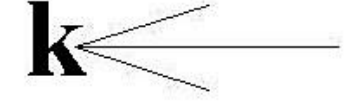

Y. BAYEZİD
CAMİ

Y. BAYEZİD
HAMAMI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hamım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

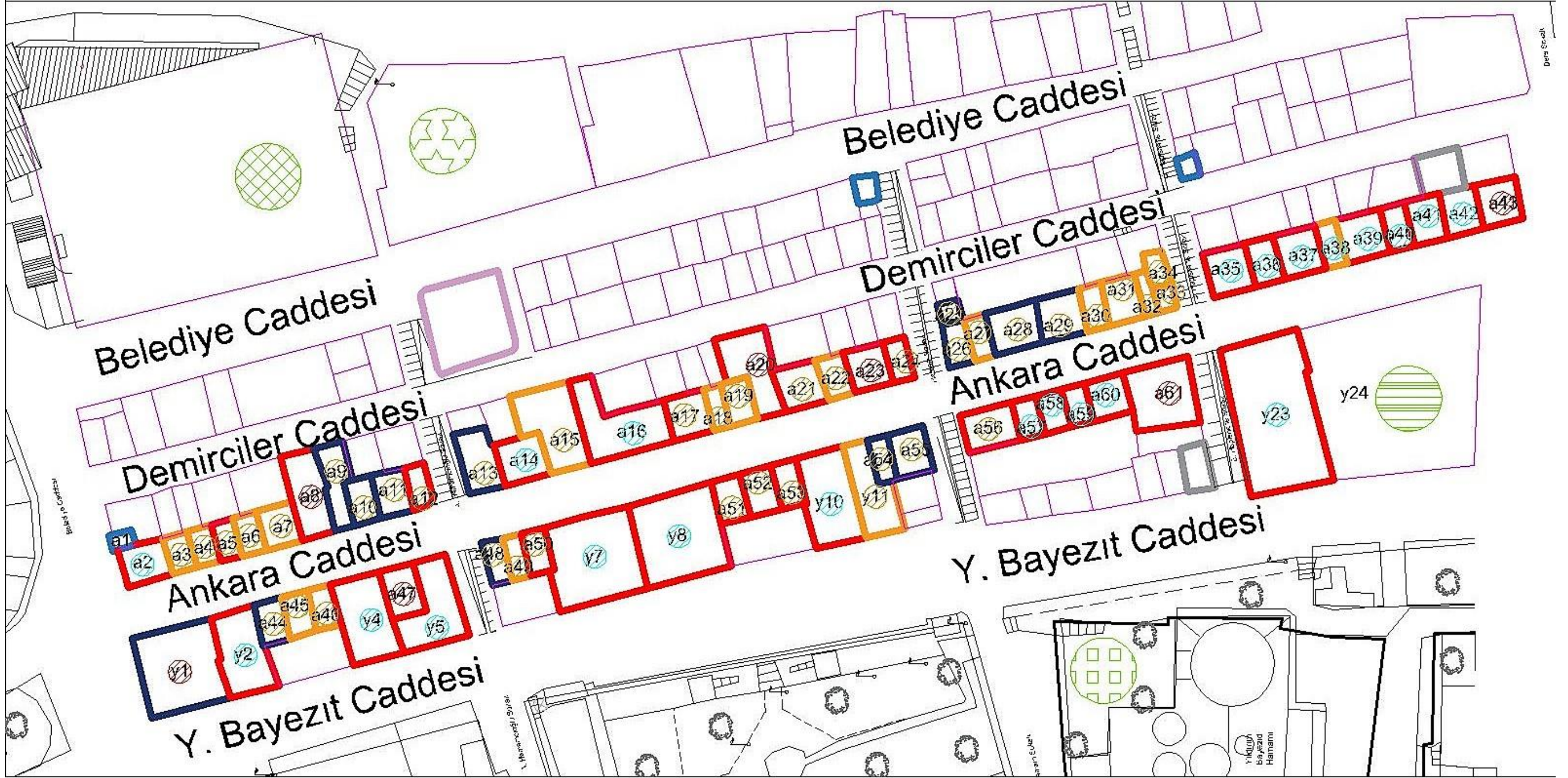
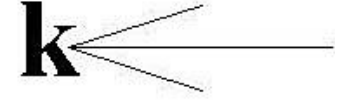

Şekil 4.13. Ankara Cad. yapıların mevcut yapı durumlarını gösteren plan şeması

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA BİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

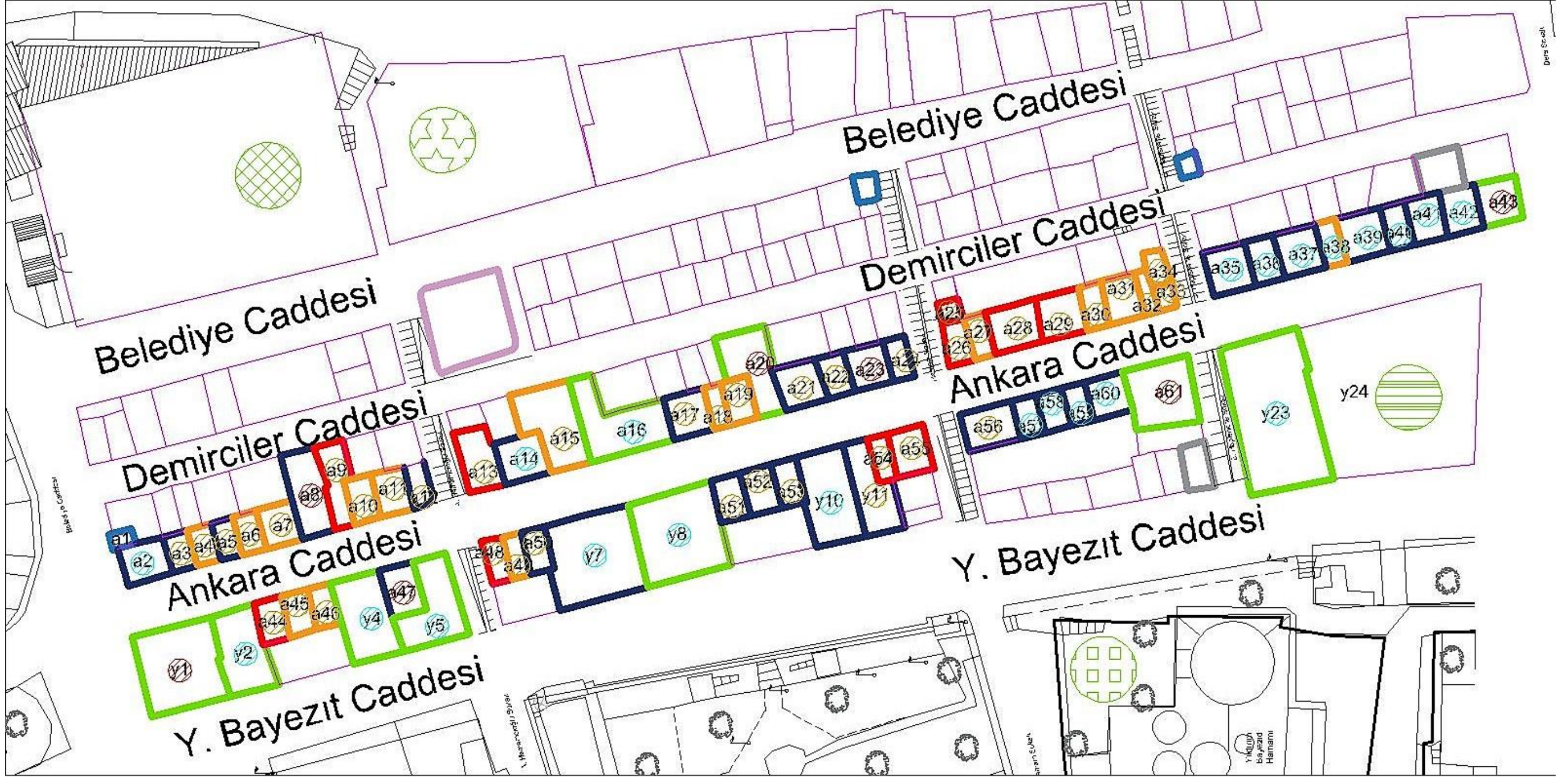

Şekil 4.14. Ankara Cad. yapıların kullanım amacını gösteren plan şeması

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA BİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

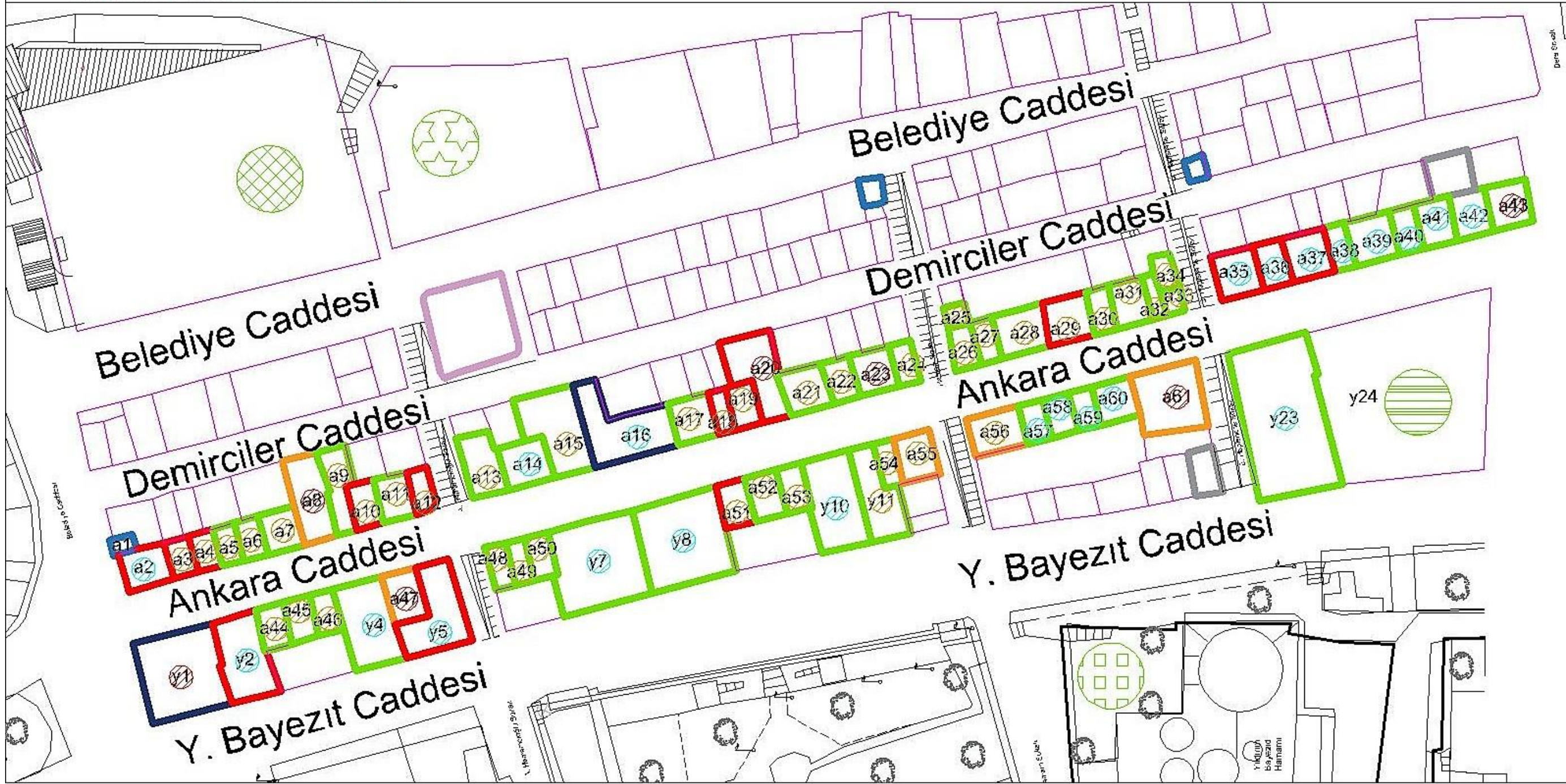

Şekil 4.15. Ankara Cad. yapıların kat sayılarını gösteren plan şeması

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMABİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

Şekil 4.16. Ankara Cad. yapıların çatı malzemelerini gösteren plan şeması

4.5.6. Ankara Caddesindeki yapıların durumları

Tablo 4.19. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a1. Tescilli Yapı	E.N. a2. Tescilli Yapı	E.N. a3. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.20. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a4. Tescilsiz Yapı	E.N. a5. Tescilsiz Yapı	E.N. a6. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.21. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a7. Tescilsiz Yapı	E.N. a8. Tescilsiz Yapı	E.N. a9. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.22. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a10. Tescilsiz Yapı	E.N. a11. Tescilsiz Yapı	E.N. a12. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.23. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a13. Tescilsiz Yapı	E.N. a14. Tescilli Yapı	E.N. a15. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.24. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a16. Tescilli Yapı	E.N. a17. Tescilsiz Yapı	E.N. a18. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.25. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a19. Tescilsiz Yapı	E.N. a20. Tescilsiz Yapı	E.N. a21. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.26. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a22. Tescilsiz Yapı	E.N. a23. Tescilsiz Yapı	E.N. a24. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.27. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a25. Tescilsiz Yapı	E.N. a26. Tescilsiz Yapı	E.N. a27. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.28. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a28. Tescilsiz Yapı	E.N. a29. Tescilsiz Yapı	E.N. a30. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.29. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a31. Tescilsiz Yapı	E.N. a32. Tescilsiz Yapı	E.N. a33. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.30. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a34. Tescilsiz Yapı	E.N. a35. Tescilli Yapı	E.N. a36. Tescilli Yapı

Tablo 4.31. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a37. Tescilli Yapı	E.N. a38. Tescilli Yapı	E.N. a39. Tescilli Yapı

Tablo 4.32. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a40. Tescilli Yapı	E.N. a41. Tescilli Yapı	E.N. a42. Tescilli Yapı

Tablo 4.33. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a43. Tescilsiz Yapı	E.N. y1. Tescilsiz Yapı	E.N. y2. Tescilli Yapı

Tablo 4.34. *Ankara Cad. yapıların durumları*

		
E.N. a44. Tescilsiz Yapı	E.N. a45. Tescilsiz Yapı	E.N. a46. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.35. *Ankara Cad. yapıların durumları*

		
E.N. y4. Tescilli Yapı	E.N. a47. Tescilsiz Yapı	E.N. y5. Tescilli Yapı

Tablo 4.36. *Ankara Cad. yapıların durumları*

		
E.N. a48. Tescilsiz Yapı	E.N. a49. Tescilsiz Yapı	E.N. a50. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.37. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. y7. Tescilli Yapı	E.N. y8. Tescilli Yapı	E.N. a51. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.38. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a52. Tescilsiz Yapı	E.N. a53. Tescilsiz Yapı	E.N. y10. Tescilli Yapı

Tablo 4.39. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. y11. Tescilsiz Yapı	E.N. a54. Tescilsiz Yapı	E.N. a55. Tescilsiz Yapı

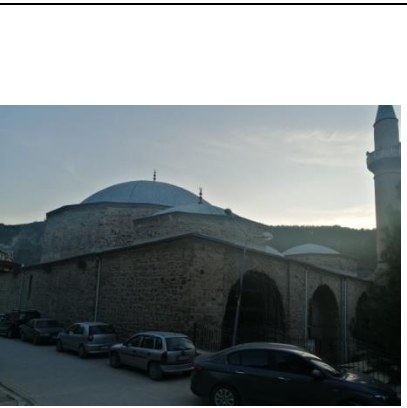
Tablo 4.40. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a56. Tescilsiz Yapı	E.N. a57. Tescilli Yapı	E.N. a58. Tescilli Yapı

Tablo 4.41. Ankara Cad. yapıların durumları

		
E.N. a59. Tescilli Yapı	E.N. a60. Tescilli Yapı	E.N. a61. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.42. Ankara Cad. yapıların durumları

	
E.N. y23. Tescilli Yapı	E.N. y24. Tescilli Yapı

4.6. Demirciler Caddesi

Şekil 4.17. Demirciler Cad. kuzey girişi

4.6.1. Mevcut yapı durumları

Demirciler Caddesinde toplam 72 adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılardan 1 adet yapı yerinde mevcut değildir. 1 adet yapı ise tescilli çeşmedir ve bu 2 yapı değerlendirmelere alınmamıştır. Kalan 70 adet yapı değerlendirmelere tabi tutulmuştur. Demirciler Caddesindeki yapıların mevcut yapı durumlarını belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.43.) tescilli yapılar, dokuya uygun yapılar ve mevcut dokuya uygun olmayan yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.43. Demirciler Cad. ilişkin yapıların mevcut yapı durumları

M. Yapı Durum.	Adet	Yüzelik Oran
Tescilli	27	%38,57
Dokuya uygun	38	%54,28
Dokuya uygun olmayan	5	%7,14
Toplam	70	%100

Tablo 4.43'te görüldüğü gibi Demirciler Caddesindeki yapıların 27 tanesi tescilli yapıdır ve oranı %38,57'dir ve %38,57 orana sahiptir. Dokuya uygun nitelikteki yapıların sayısı ise 38'dir ve %54,28 orana sahiptir. Mevcut dokuya uygun olmayan nitelikteki yapılar ise 5 adettir ve %7,14 orana sahiptir.

4.6.2. Kullanım amacı

Demirciler Caddesindeki yapıların işlevlerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.44.) ticari + depo yapıları, ticari + konut yapıları, sadece ticari yapılar ve diğer yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.44. Demirciler Cad. ilişkin yapı kullanım amacı tespiti

Kullanım Amacı	Adet	Yüzelik Oran
Ticari + Depo	26	%37,14
Ticari + Konut	33	%47,14
Sadece Ticari Yapılar	11	%15,71
Toplam	70	%100

Tablo 4.44.'de görüldüğü gibi Demirciler Caddesindeki yapıların 26 tanesi ticari + depo yapılarıdır ve %37,14 orana sahiptir. Ticari + konut yapıları 33adettir ve %47,14 orana sahiptir. Sadece ticari yapılar ise 11 adettir ve %15,71 orana sahiptir.

4.6.3. Kat adetleri

Demirciler Caddesindeki yapıların kat adetlerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.45.) tek katlı yapılar, tek kat üzerinde yarım kata sahip olan yapılar, 2 katlı yapılar ile 3 ve daha yüksek katlı yapılar olarak sınıflandırılmıştır

Tablo 4.45. Demirciler Cad. ilişkin yapıların kat adetleri

Kat Durumları	Adet	Yüzelik Oran
Tek Katlı Yapılar	9	%12,85
Tek Kat + Yarım kat	14	%20
2 Katlı Yapılar	42	%60
+3 Katlı Yapılar	5	%7,14
Toplam	70	%100

Tablo 4.45’de görüldüğü gibi Demirciler Caddesindeki yapılardan 9 tanesi tek katlı yapı sınıfındadır ve oranı %12,85’dir. Tek kat + yarım kata sahip olan yapılar 14 tanedir ve %20 orana sahiptir. 2 katlı yapılar 42 adettir ve %60 orana sahiptir. 3 ve üzeri kata sahip olan yapılar ise 5 adettir ve %7.14 orana sahiptir.

4.6.4. Yapı çevre ilişkisi

Demirciler Caddesindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.46.) 3 sokaktan cephe alan köşe yapılar, 2 sokaktan cephe alan köşe yapılar, bitişik 2 sokağa cephesi olan yapılar ve bitişik tek sokaktan cephe alan yapılar olarak sınıflandırılmıştır

Tablo 4.46. Demirciler Cad. ilişkin yapıların yapı çevre ilişkisi

Yapı Çevre İlişkisi	Adet	Yüzelik Oran
3 Sk. Cephe Köşe dük.	0	%0.00
2 Sk. Cephe Köşe dük.	15	%21.42
2 Sk. Cephe Bitişik dük.	10	%14.28
1 Sk Cephe Bitişik dük.	45	%64,27
Toplam	70	%100

Tablo 4.46.'da görüldüğü gibi Demirciler Caddesindeki yapıların 3 sokaktan cephe alan köşe yapılarının sayısı 0 tanedir ve %0.00 orana sahiptir. 2 sokaktan cephe alan ve köşe olan yapılar ise 15 tanedir ve %21,42 orana tekabül etmektedir.

Ön ve arka sokaktan cephe alan (2 sokaktan cephe alan bitişik dükkanlar) yapılar ise 10adettir ve % 14,28 orana sahiptir. Sadece Demirciler Sokaktan cephe alan (1 sokak cephe bitişik yapılar) yapıların sayısı ise 45'tir ve oranı %64,27'dir.

4.6.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi

Demirciler Caddesindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.47.) çatı malzemeleri alaturka kiremit, marsilya kiremit, sac kaplama ve teras çatı olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.47. Demirciler Cad. ilişkin yapıların çatı malzemelerinin incelenmesi

Çatı Malzemeleri	Adet	Yüzelik Oran
Sac Kaplama	43	%61,42
Alaturka kiremit	15	%21,42
Marsilya Kiremit	10	% 14,28
Teras Çatı	2	%2,85
Toplam	70	%100

Tablo 4.47.'de görüldüğü gibi Demirciler Caddesindeki yapıların büyük bir çoğunluğu sac kaplama çatılara sahiptir. Sac kaplama çatılar 43 adet ve %61,42 orana sahiptir. Alaturka kiremit kaplı çatılar 15 adettir ve %21,42 orana sahiptir. Marsilya kiremit kaplı çatılar 10 adettir ve %14,28 orana sahiptir. Teras çatılar 2 adettir ve %2,85 orana sahiptir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA BİLİM DALI

YAPILAR

AHI EVRAN
PARKI

ÇEŞMELER

YERİNDE M.
OLMAYAN
YAPILAR

TESCİLLİ
YAPILAR

DOKUYA UYGUN
YAPILAR

DOKUYA UYGUN
OLMAYAN YAPILAR

BELEDİYE EK
HİZMET BİNASI

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ

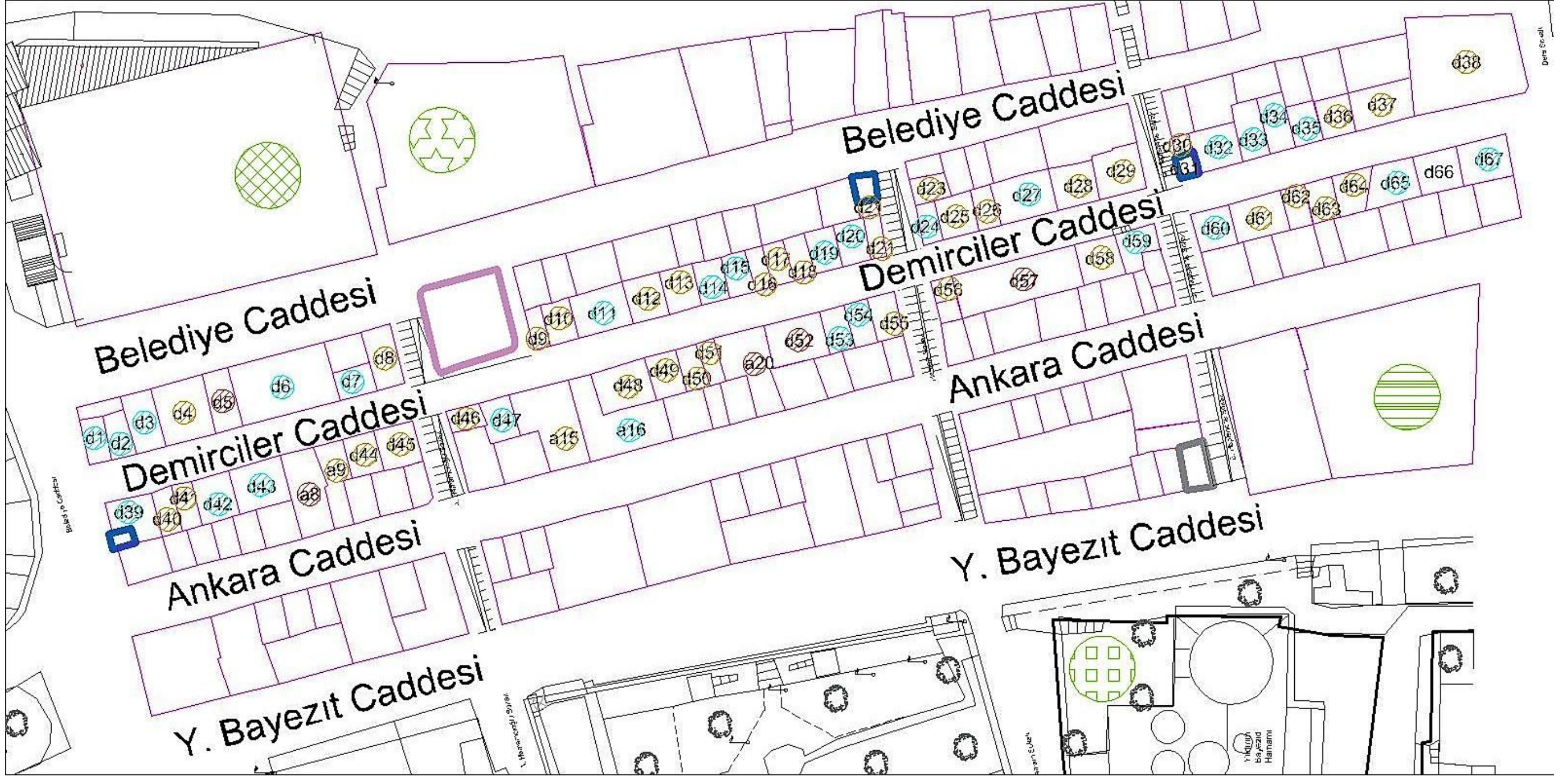
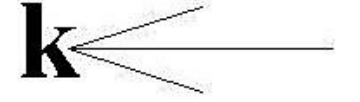

Y. BAYEZİT
CAMİ

Y. BAYEZİT
HAMAMI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

Şekil 4.18. Demirciler Cad. yapıların mevcut yapı durumlarını gösteren plan şeması

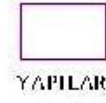

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMABİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

YAPILAR

ADIL EVRAN
PARKI

ÇEŞMELER

YERİNDE M.
OLMAYAN
YAPILAR

TESCİLLİ
YAPILAR

DOKUYA UYGUN
YAPILAR

DOKUYA UYGUN
OLMAYAN YAPILAR

BELEDİYE EK
HİZMET BİNASI

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ

Y. BAYEZİT
CAMİ

Y. BAYEZİT
HAMAMI

TEK KATLI
YAPILAR

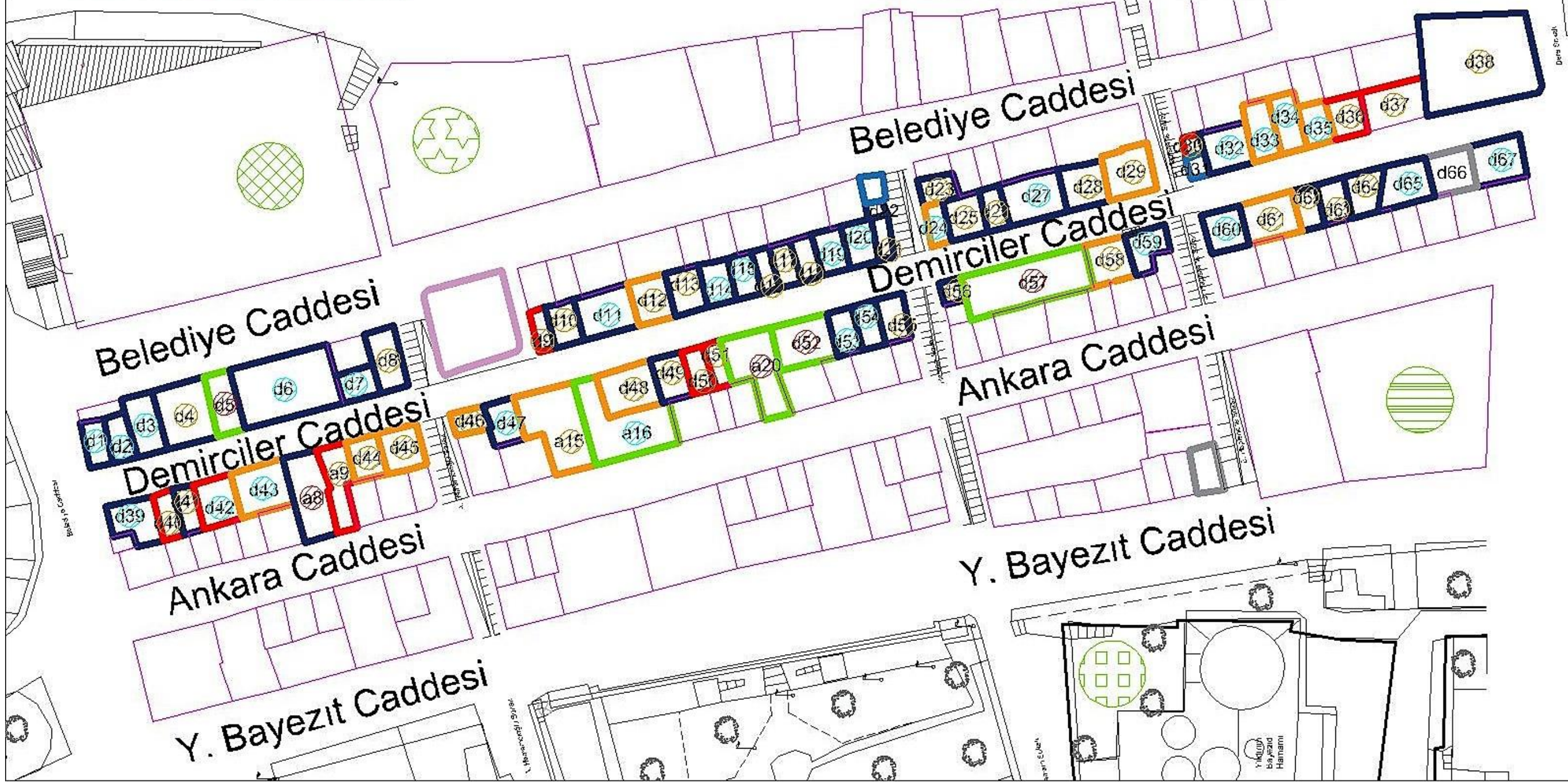
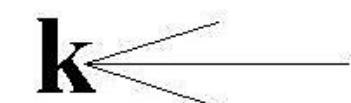
TEK KAT
1 YARIM KAT

2 KATLI YAPILAR

3 KATLI YAPILAR

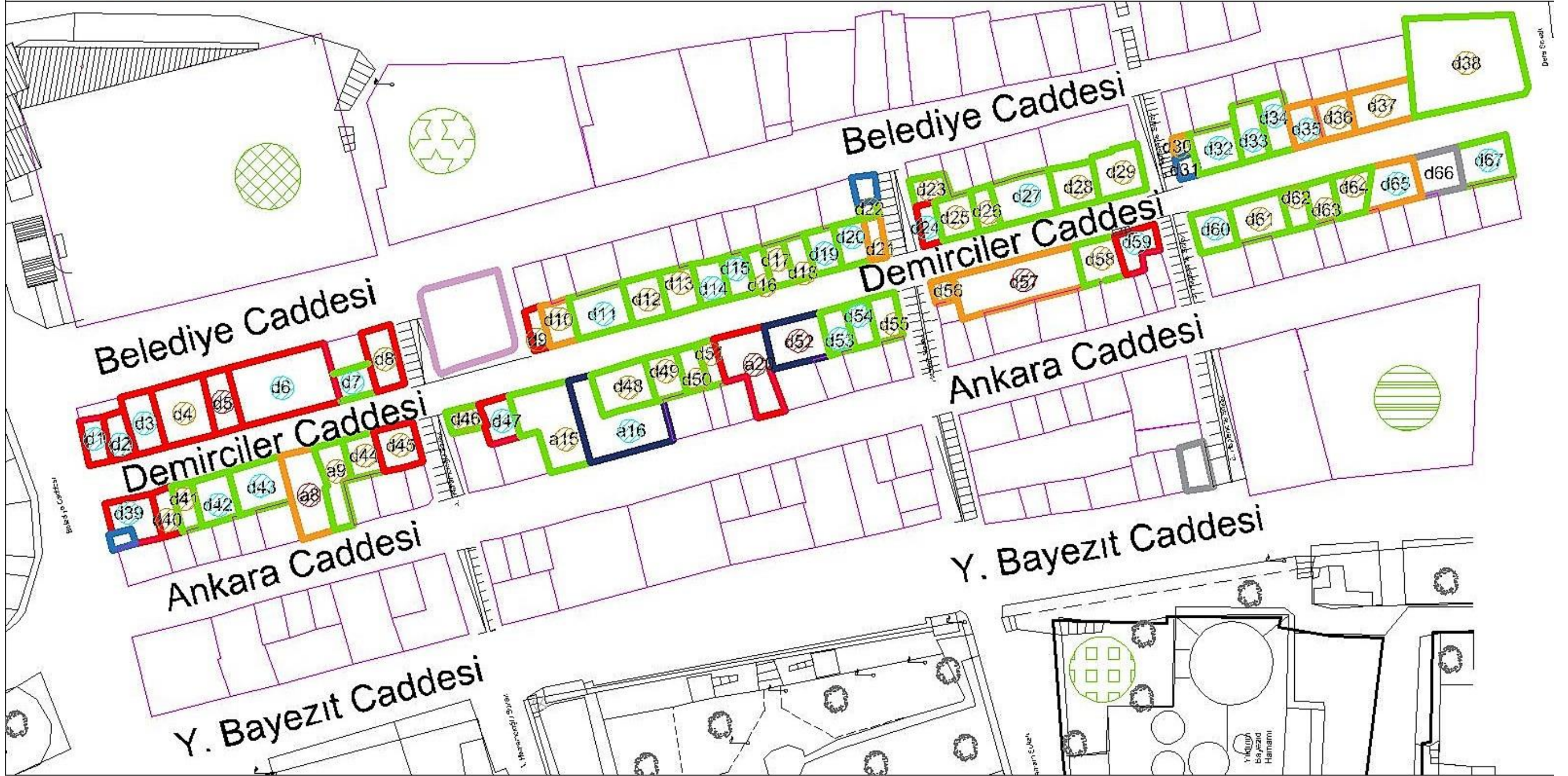
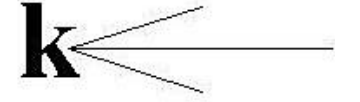

Şekil 4.20. Demirciler Cad. yapıların kat sayılarını gösteren olan şeması

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMABİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

Şekil 4.21. Demirciler Cad. yapıların çatı malzemelerini gösteren plan şeması

4.6.6. Demirciler Caddesindeki Yapıların Durumları

Tablo 4.48. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d1. Tescilli Yapı	E.N. d2. Tescilli Yapı	E.N. d3. Tescilli Yapı

Tablo 4.49. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d4. Tescilsiz Yapı	E.N. d5. Tescilsiz Yapı	E.N. d6. Tescilli Yapı

Tablo 4.50. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d7. Tescilli Yapı	E.N. d8. Tescilsiz Yapı	E.N. d9. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.51. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d10. Tescilsiz Yapı	E.N. d11. Tescilli Yapı	E.N. d12. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.52. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d13. Tescilsiz Yapı	E.N. d14. Tescilli Yapı	E.N. d15. Tescilli Yapı

Tablo 4.53. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d16. Tescilsiz Yapı	E.N. d17. Tescilsiz Yapı	E.N. d18. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.54. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d19. Tescilli Yapı	E.N. d20. Tescilli Yapı	E.N. d21. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.55. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d22. Tescilsiz Yapı	E.N. d23 Tescilsiz Yapı	E.N. d24. Tescilli Yapı

Tablo 4.56. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d25. Tescilsiz Yapı	E.N. d26. Tescilsiz Yapı	E.N. d27. Tescilli Yapı

Tablo 4.57. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d28. Tescilsiz Yapı	E.N. d29. Tescilsiz Yapı	E.N. d30. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.58. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d31. Tescilli Yapı	E.N. d32. Tescilli Yapı	E.N. d33. Tescilli Yapı

Tablo 4.59. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d34. Tescilli Yapı	E.N. d35. Tescilli Yapı	E.N. d36. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.60. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d37. Tescilsiz Yapı	E.N. d38. Tescilsiz Yapı	E.N. d39. Tescilli Yapı

Tablo 4.61. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d40. Tescilsiz Yapı	E.N. d41. Tescilsiz Yapı	E.N. d42. Tescilli Yapı

Tablo 4.62. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d43. Tescilli Yapı	E.N. a8. Tescilsiz Yapı	E.N. a9. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.63. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d44. Tescilsiz Yapı	E.N. d45 Tescilsiz Yapı	E.N. d46Tescilsiz Yapı

Tablo 4.64. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d47. Tescilli Yapı	E.N. a15.Tescilsiz Yapı	E.N. a16. Tescilli Yapı

Tablo 4.65. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d48. Tescilsiz Yapı	E.N. d49. Tescilsiz Yapı	E.N. d50. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.66. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d51. Tescilsiz Yapı	E.N. a20. Tescilsiz Yapı	E.N. d52. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.67. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d53. Tescilli Yapı	E.N. d54. Tescilli Yapı	E.N. d55. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.68. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d56. Tescilsiz Yapı	E.N. d57. Tescilsiz Yapı	E.N. d58. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.69. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d59. Tescilli Yapı	E.N. d60. Tescilli Yapı	E.N. d61. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.70. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d62. Tescilsiz Yapı	E.N. d63. Tescilsiz Yapı	E.N. d64. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.71. Demirciler Cad. yapıların durumları

		
E.N. d65. Tescilli Yapı	E.N. d66. Tescilsiz Yapı	E.N. d67. Tescilli Yapı

4.7. Belediye Caddesi

Şekil 4.22. Belediye Cad. güney girişi

4.7.1. Mevcut yapı durumları

Belediye Caddesinde toplam 44 tane yapı bulunmaktadır. Bu yapılardan 1 adedi belediye ek hizmet binası, 1 adedi belediye kütüphanesi ve 1 adedi ise çeşmedir. Bu 3 yapı analizlere girmemektedir. Kalan 41 adet yapı ise ticari yapıdır. Belediye Caddesindeki yapıların mevcut yapı durumlarını belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.72.) tescilli yapılar, dokuya uygun yapılar ve mevcut dokuya uygun olmayan yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.72. Belediye Cad. ilişkin yapıların mevcut yapı durumları

M. Yapı Durum.	Adet	Yüzelik Oran
Tescilli	9	%21,95
Dokuya uygun	24	%58,83
Dokuya uygun olmayan	8	%19,51
Toplam	41	%100

Tablo 4.72’de görüldüğü gibi Belediye Caddesindeki yapıların 9 adedi tescilli yapıdır ve oranı %21,95’dir. 24adet yapı ise dokuya uygun niteliktedir ve mevcut dokuyu bozmamaktadır, oranı ise %58,83’dür. Yapılardan 8 adedi ise mevcut dokuya uygun olmayan niteliktedir ve %19,51 orana tekabül etmektedir.

4.7.2. Kullanım amacı

Belediye Caddesindeki yapıların işlevlerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.73.) ticari + depo yapıları, ticari + konut yapıları, sadece ticari yapılar ve diğer yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.73. Belediye Cad. ilişkin yapıların kullanım amacı tespiti

Kullanım Amacı	Adet	Yüzelik Oran
Ticari + Depo	11	%26,82
Ticari + Konut	25	%60,97
Sadece Ticari Yapılar	5	%12,19
Toplam	41	%100

Tablo 4.73.’de görüldüğü gibi Belediye Caddesindeki yapıların 11 adedi ticari + depo yapılarıdır ve %26,82 orana tekabül etmektedir, 25 adedi ticari + konut yapılarıdır ve oranı %60,97’dir. 5adedi sadece ticari yapıdır ve oranı %12,19’dür.

4.7.3. Kat adetleri

Belediye Caddesindeki yapıların kat adetlerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.74.) tek katlı yapılar, tek kat üzerinde yarım kata sahip olan yapılar, 2 katlı yapılar ile 3 ve daha yüksek katlı yapılar olarak sınıflandırılmıştır

Tablo 4.74. Belediye Cad. ilişkin yapıların kat adetleri

Kat Durumları	Adet	Yüzelik Oran
Tek Katlı Yapılar	5	%12,19
Tek Kat + Yarım kat	6	%14,63
2 Katlı Yapılar	22	%53,65
+3 Katlı Yapılar	8	%19,51
Toplam	41	%100

Tablo 4.74.'de görüldüğü gibi Belediye Caddesindeki yapılardan 5adedi tek katlı yapı sınıfındadır ve oranı %12,19'dür. Tek kat + yarım kata sahip olan yapılar ise 6 adettir ve oranı %14,63'dür. 2 katlı yapılar ise 22 adettir ve %53,65 orana sahiptir. 3 ve üzeri kata sahip olan yapıların sayısı ise 8 tanedir ve %19,51 orana sahiptir

4.7.4. Yapı çevre ilişkisi

Belediye Caddesindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.75.) 3 sokaktan cephe alan köşe yapılar, 2 sokaktan cephe alan köşe yapılar, bitişik 2 sokağa cephesi olan yapılar ve bitişik tek sokaktan cephe alan yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.75. Belediye Cad. ilişkin yapıların yapı çevre ilişkisi

Yapı Çevre İlişkisi	Adet	Yüzelik Oran
3 Sk. Cephe Köşe dük.	1	%2,43
2 Sk. Cephe Köşe dük.	8	%19,51
2 Sk. Cephe Bitişik dük.	4	%9,75
1 Sk Cephe Bitişik dük.	28	%68,29
Toplam	41	%100

Tablo 4.75.'de görüldüğü gibi Belediye Caddesindeki yapıların 3 sokaktan cephe alan köşe yapılar 1 adettir ve %2,43 orana sahiptir. 2 sokaktan cephe alan ve köşe olan yapılar da 8 adettir ve %19,51 orana sahiptir. Ön ve arka sokaktan cephe alan (2 sokaktan cephe alan bitişik dükkanlar) yapılar ise 4 adettir ve %9,75 orana sahiptir. Sadece Belediye Caddesinden cephe alan (1 sokak cephe bitişik yapılar) yapıların sayısı ise 28'dir ve oran olarak %68,29'a sahiptir.

4.7.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi

Belediye Caddesindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.76.) çatı malzemeleri Alaturka kiremit, Marsilya kiremit, sac kaplama ve teras çatı olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.76. Belediye Cad. ilişkin yapıların çatı malzemelerinin incelenmesi

Çatı Malzemeleri	Adet	Yüzelik Oran
Sac Kaplama	24	%58,53
Alaturka kiremit	15	%36,58
Marsilya Kiremit	1	%2,43
Teras Çatı	1	%2,43
Toplam	41	%100

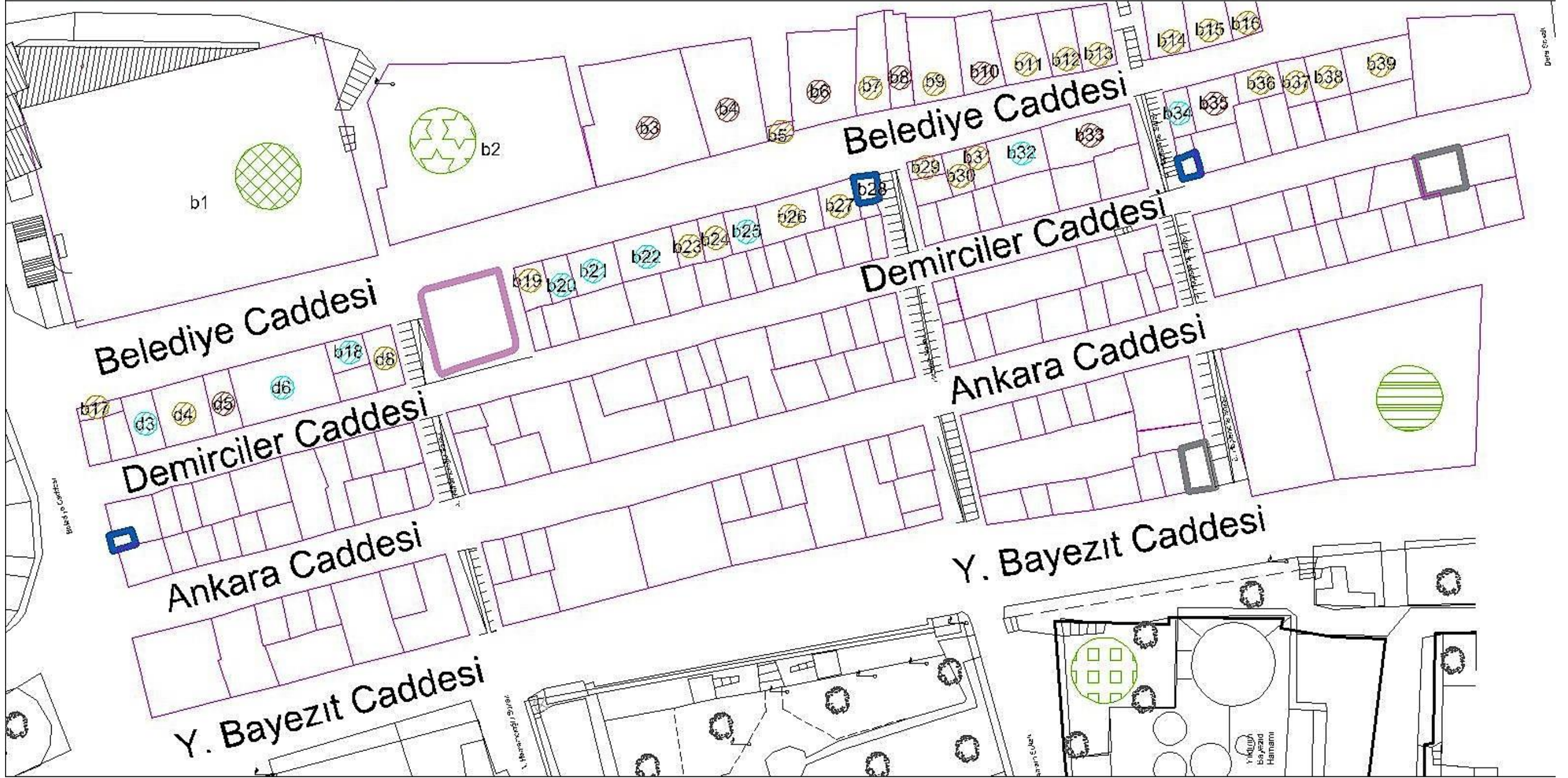
Tablo 4.76.'da görüldüğü gibi Belediye Caddesindeki yapıların büyük bir çoğunluğu sac kaplama çatılara sahiptir. Oransal olarak %58,53'e ve 24 tane yapıya tekabül etmektedir. Sac kaplama çatılardan sonra sayısal olarak en fazla çatı sistemi 15 tane yapı ile alaturka kiremittir ve %36,58 orana tekabül etmektedir. 1 tane yapıda ise marsilya kiremit kullanılmıştır ve %2.43 orana sahiptir. 1 tane yapıda ise teras çatı mevcuttur ve %2.43 orana sahiptir.

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMABİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

Şekil 4.23. Belediye Cad. yapıların mevcut yapı durumlarını gösteren plan şeması

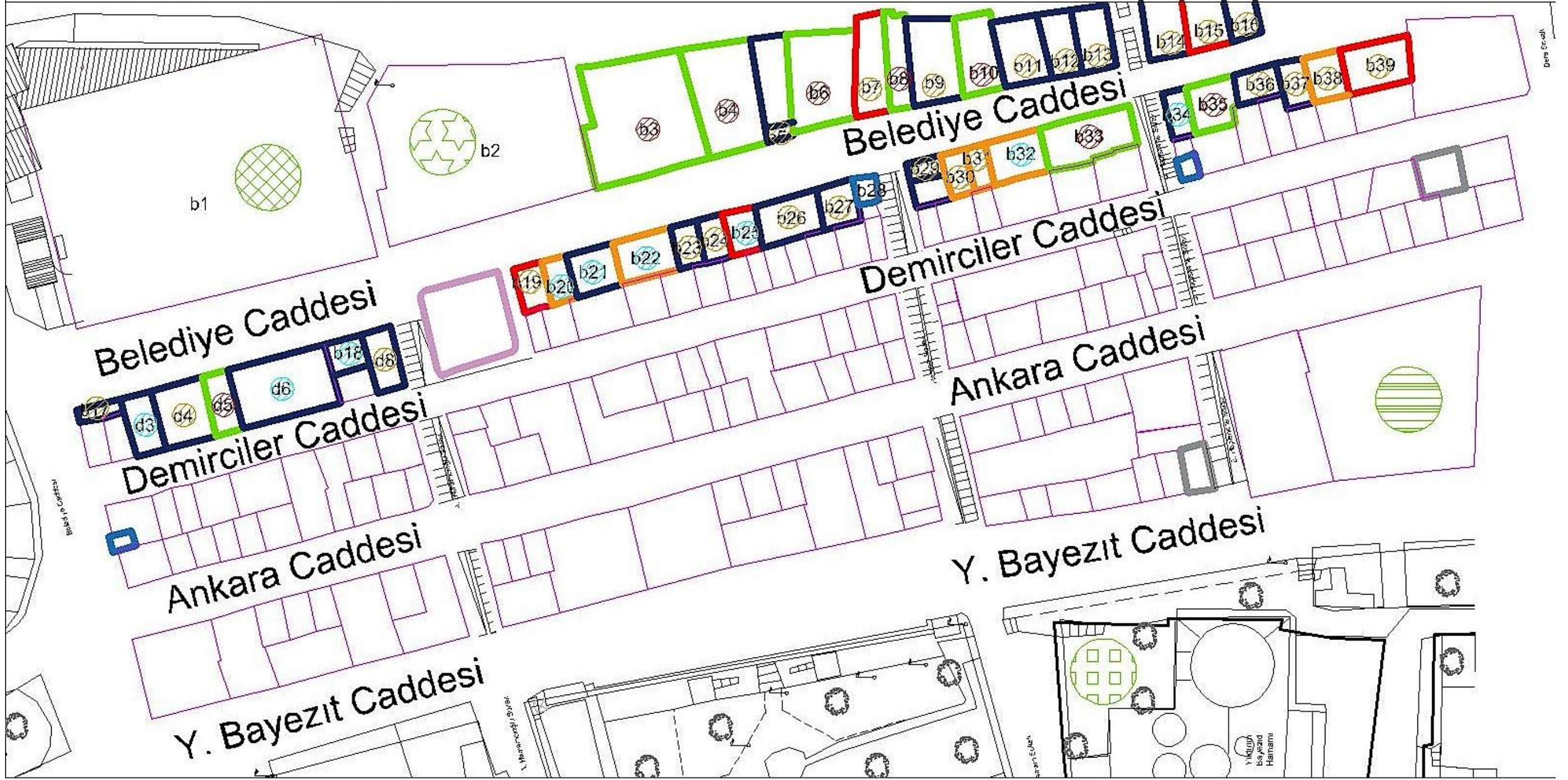

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA BİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

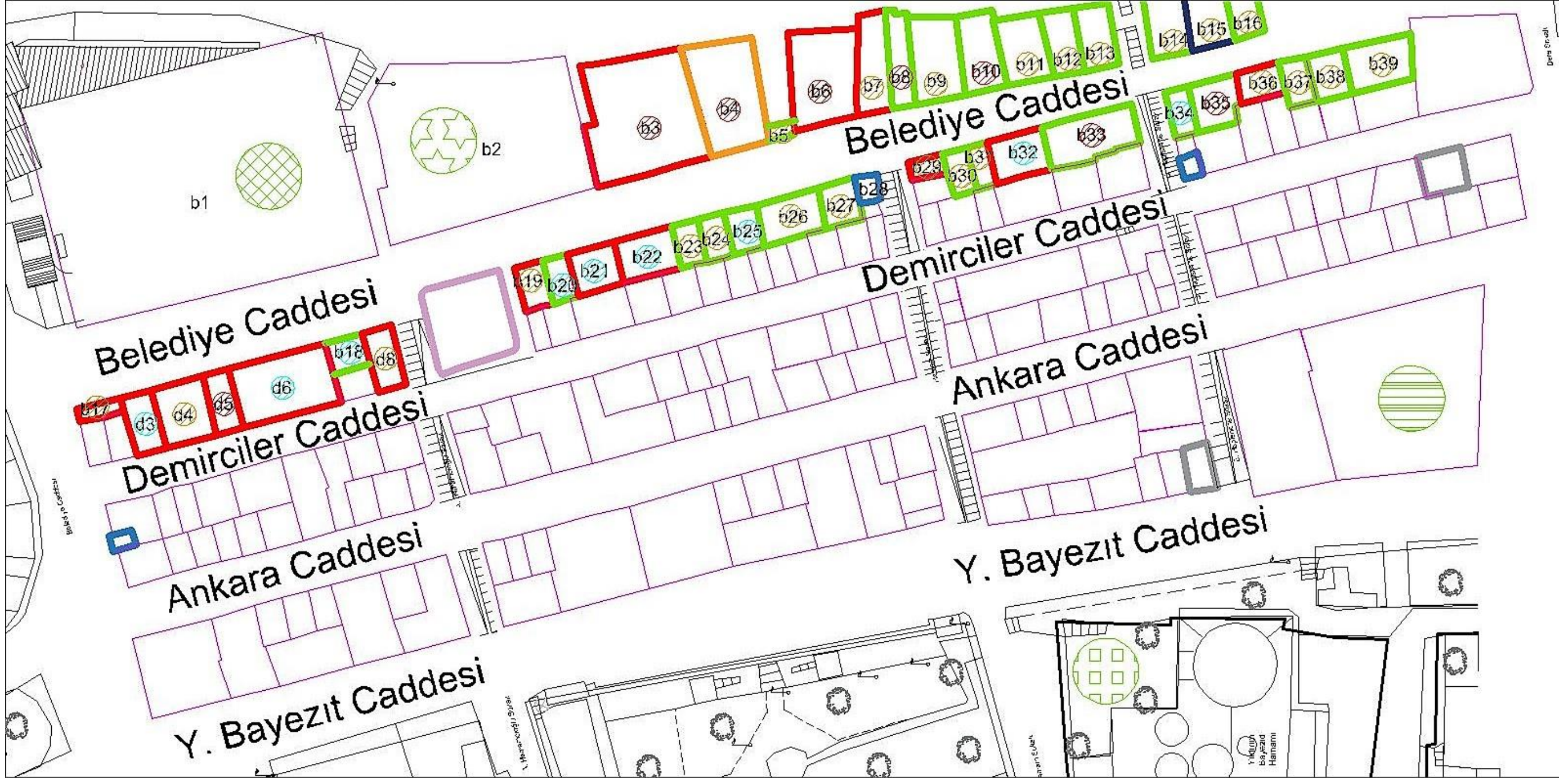
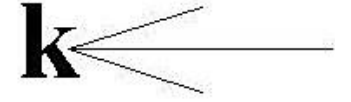

Şekil 4.25. Belediye Cad. yapıların kat sayılarını gösteren plan şeması

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA BİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hanım HALAÇ
HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre ALEMDAR

Şekil 4.26. Belediye Cad. yapıların çatı malzemelerini gösteren plan şeması

4.7.6. Belediye Caddesindeki yapıların durumları

Tablo 4.77. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b1. Tescilsiz Yapı	E.N. b2. Tescilli Yapı	E.N. b3. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.78. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b4. Tescilsiz Yapı	E.N. b5. Tescilsiz Yapı	E.N. b6. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.79. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b7. Tescilsiz Yapı	E.N. b8. Tescilsiz Yapı	E.N. b9. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.80. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b10. Tescilsiz Yapı	E.N. b11. Tescilsiz Yapı	E.N. b12. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.81. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b13. Tescilsiz Yapı	E.N. b14. Tescilsiz Yapı	E.N. b15. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.82. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b16. Tescilsiz Yapı	E.N. b17. Tescilsiz Yapı	E.N. d3. Tescilli Yapı

Tablo 4.83. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. d4. Tescilsiz Yapı	E.N. d5. Tescilsiz Yapı	E.N. d6. Tescilli Yapı

Tablo 4.84. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b18. Tescilli Yapı	E.N. d8. Tescilsiz Yapı	E.N. b19. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.85. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b20. Tescilli Yapı	E.N. b21. Tescilli Yapı	E.N. b22. Tescilli Yapı

Tablo 4.86. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b23. Tescilsiz Yapı	E.N. b24. Tescilsiz Yapı	E.N. b25. Tescilli Yapı

Tablo 4.87. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b26. Tescilsiz Yapı	E.N. b27 Tescilsiz Yapı	E.N. b28. Tescilli Yapı

Tablo 4.88. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b29. Tescilsiz Yapı	E.N. b30. Tescilsiz Yapı	E.N. b31. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.89. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b32. Tescilli Yapı	E.N. b33. Tescilsiz Yapı	E.N. b34. Tescilli Yapı

Tablo 4.90. Belediye Cad. yapıların durumları

		
E.N. b35. Tescilsiz Yapı	E.N. b36. Tescilsiz Yapı	E.N. b37. Tescilsiz Yapı

Tablo 4.91. Belediye Cad. yapıların durumları

	
E.N. b38. Tescilsiz Yapı	E.N. b39. Tescilsiz Yapı

4.8. Mudurnu Ticaret Dokusu Genel Değerlendirmesi

4.8.1. Mevcut yapı durumları

Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapıların mevcut yapı durumlarını belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.92.) tescilli yapılar, dokuya uygun yapılar ve mevcut dokuya uygun olmayan yapılar olarak sınıflandırılmıştır

Tablo 4.92. Yapıların mevcut yapı durumları tespiti

Mevcut Yapı Durumu	Y. Beyazıt Cad.			Ankara Cad.			Demirciler Cad.			Belediye Cad.			Çalışma Alanı Toplamı			
	tescilli	dokuya uygun	D.u. olmayan	tescilli	dokuya uygun	D.u. olmayan	tescilli	dokuya uygun	D.u. olmayan	tescilli	dokuya uygun	D. u. olmayan	tescilli	dokuya uygun	D. u. olmayan	Toplam
Adet	7	13	2	22	40	4	27	38	5	9	24	8	65	115	22	202
%	31,8	59,09	9,09	31,88	57,97	5,79	38,57	54,28	7,14	21,95	58,53	19,51	32,17	56,93	10,89	100
GENEL T.	22			69			70			41			202			
GENEL %	10,89			34,15			34,65			20,29			%100			

Tablo 4.92’de görüldüğü gibi Mudurnu Ticaret Dokusu içerisindeki yapıların 65 tanesi tescilli yapıdır ve oranı %32,17’dir. 115 tane yapı ise dokuya uygun niteliktedir ve mevcut dokuyu bozmamaktadır, oranı ise %56,93’tür. Yapılardan 22 tanesi ise mevcut dokuya uygun olmayan niteliktedir ve %10,89 orana tekabül etmektedir.

4.8.2. Kullanım amacı

Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapıların işlevlerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.93.) ticari + depo yapıları, ticari + konut yapıları, sadece ticari yapılar ve diğer yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.93. Yapıların kullanım amacı tespiti

Kullanım Amacı	Y. Beyazıt Cad.			Ankara Cad.			Demirciler Cad.			Belediye Cad.			Çalışma Alanı Toplamı			
	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	%
Ticari + depo	0	7	8	1	18	19	7	19	26	3	8	11	11	52	64	31.68
Ticari + konut	7	3	10	21	10	37	18	10	33	5	12	25	51	35	105	51.98
Sadece Ticari Yp.	0	3	4	0	12	13	2	9	11	1	4	5	3	28	33	16.33
TOPLAM	7	13	22	22	40	69	27	38	70	9	24	41	65	115	202	100
GENEL TOPLAM	22			69			70			41			202			
GENEL %	10.89			34.15			34.65			20.29			100			

Tablo 4.93.'de görüldüğü gibi Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapıların 64 tanesi ticari + depo yapılarıdır ve oranı %31,68'dir, 105 tanesi ticari + konut yapılarıdır ve oranı %51,98'dir, 33 tane yapı ise sadece ticari yapılarıdır ve %16,33'e tekabül etmektedir.

4.8.3. Kat adetleri

Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapıların kat adetlerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.94.) tek katlı yapılar, tek kat üzerinde yarım kata sahip olan yapılar, 2 katlı yapılar ile 3 ve daha yüksek katlı yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.94. Yapıların kat adetleri tespiti

Kat Sayısı	Y. Beyazıt Cad.			Ankara Cad.			Demirciler Cad.			Belediye Cad.			Çalışma Alanı Toplamı			
	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	%
+3 katlı	5	2	8	6	0	10	1	0	5	0	0	8	12	2	31	15,34
2 katlı	2	2	5	15	13	31	20	21	42	5	17	22	42	53	100	49,50
Tek kat+ yarım	0	6	6	1	17	18	5	9	14	3	3	6	9	35	44	21,78
Tek katlı	0	3	3	0	10	10	1	8	9	1	4	5	2	25	27	13,36
TOPLAM	7	13	22	22	40	69	27	38	70	9	24	41	65	115	202	100
GENEL TOPLAM	22			69			70			41			202			
GENEL %	10.89			34.15			34.65			20.29			100			

Tablo 4.94.'de görüldüğü gibi Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapılardan 27 tanesi tek katlı yapı sınıfındadır ve oranı %13,36'dır. Tek kat + yarım kata sahip olan yapılar ise 44 tanedir ve oranı %21,78'dir. 2 katlı yapılar 100 tanedir ve %49,50 orana sahiptir. 3 ve üzeri kata sahip olan yapıların sayısı ise 31 tanedir ve %15,34 orana sahiptir.

4.8.4. Yapı çevre ilişkisi

Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapıların çevre ilişkisini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.95.) 3 sokaktan cephe alan köşe yapılar, 2 sokaktan cephe alan köşe yapılar, bitişik 2 sokağa cephesi olan yapılar ve bitişik tek sokaktan cephe alan yapılar olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.95. Yapıların yapı çevre ilişkisi tespiti

Yapı çevre ilişkisi	Y. Beyazıt Cad.			Ankara Cad.			Demirciler Cad.			Belediye Cad.			Çalışma Alanı Toplamı			
	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	%
3 sk. Cephe Köşe	2	0	3	2	0	3	0	0	0	0	1	1	4	1	7	3,46
2 sk. Cephe köşe	0	3	3	2	8	12	6	9	15	1	6	8	9	26	38	18,81
2 sk. bitişik	5	1	6	6	3	11	3	3	10	2	1	4	16	8	31	15,34
Tek sk. bitişik	0	9	10	12	29	43	18	26	45	6	16	28	36	80	126	62,37
TOPLAM	7	13	22	22	40	69	27	38	70	9	24	41	65	115	202	100
GENEL TOPLAM	22			69			70			41			202			
GENEL %	10.89			34.15			34.65			20.29			100			

Tablo 4.95.'de görüldüğü gibi Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapılardan 3 sokaktan cephe alan köşe yapılarının sayısı 7 tanedir ve %3,46 orana sahiptir. 2 sokaktan cephe alan ve köşe yapılar da 38 tanedir ve %18,81 orana sahiptir. Ön ve arka sokaktan cephe alan (2 sokaktan cephe alan bitişik dükkanlar) yapıların sayısı ise 31 tanedir ve %15,34 orana sahiptir. Sadece 1 sokaktan cephe alan bitişik yapıların sayısı ise 126tane ile çoğunluk grubu oluşturmaktadır ve %62,37 orana sahiptir.

4.8.5. Çatı malzemelerinin incelenmesi

Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapıların çatı malzemelerini belirlemek amacı ile yapılan analiz çalışmasında (bkz. Tablo 4.96.) çatı malzemeleri, alaturka kiremit, marsilya kiremit, sac kaplama ve teras çatı olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.96. Yapıların çatı malzemelerinin tespiti

Çatı Malzemeleri	Y. Beyazıt Cad.			Ankara Cad.			Demirciler Cad.			Belediye Cad.			Çalışma Alanı Toplamı			
	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	tescilli	dokuya uygun	Toplam	%
Sac Kaplama	5	10	16	15	30	47	16	27	43	4	16	24	40	83	130	64,35
Alaturka	2	2	4	6	8	15	8	5	15	5	7	15	21	22	49	24,25
Marsilya	0	1	1	0	2	5	2	6	10	0	0	1	2	9	17	8,41
Teras	0	0	1	1	0	2	1	0	2	0	1	1	2	1	6	2,97
TOPLAM	7	13	22	22	40	69	27	38	70	9	24	41	65	115	202	100
GENEL TOPLAM	22			69			70			41			202			
GENEL %	10.89			34.15			34.65			20.29			100			

Tablo 4.96.'da görüldüğü gibi Mudurnu ticaret dokusu içerisindeki yapıların büyük bir çoğunluğu sac kaplama çatılara sahiptir. Sac kaplama çatılara sahip yapılar 130 adettir ve %64,35 orana sahiptir. Alaturka kiremit çatılar 49 adettir ve %24,25 orana sahiptir. Marsilya kiremit çatılar 17 adettir ve %8,41 orana sahiptir. Teras çatılar 6 adettir ve %2,97 orana sahiptir.

5. MUDURNU TİCARET DOKUSU KORUMA SORUNLARI

Mudurnu kenti geçmiş dönemlerden günümüze kadar geçen süreçte dünya çapında değere sahip olan bir kenttir. 2015 yılı itibari ile UNESCO Dünya Miras Geçici Listesine adını yazdırmıştır. 5 Mart 2018 tarihinde ise Mudurnu Türkiye'nin 15. Cittaslow kenti olmuştur. Çalışma alanının en önemli koruma sorunu, konum olarak kolay ulaşılabilir bir noktada yer almasına, anıtsal yapılara sahip olmasına, bozulmamış bir kent ve ticaret dokusuna sahip olmasına rağmen tanınırlığının istenilen seviyeye ulaşmamış olmasıdır.

Tek yapı ölçeğine inildiğinde ise en önemli etken olan terk problemi ortaya çıkmaktadır. Mudurnu'da yaşayan insanların genellikle Bolu'ya göç etmesiyle bölgede göç sorunu başlamıştır. Göç nedenlerinin başında geçim sıkıntısı, miras, konfor ve sosyal yönden daha iyi imkanlara sahip olmak gibi sebepler bulunmaktadır. Ana etkenlerin dışında farklı etkenlerde mevcuttur. Bunlar kullanıcı kaynaklı etkenler ve yasal etkenlerdir. Kullanıcı kaynaklı etkenler ise kontrolsüz ve izinsiz yapılan eklentiler, yapı cephelerinde dokuya uygunsuz pencere, kapı doğramalarında değişiklikler, kepenk ve tabela seçimlerinde mevcut dokuyu bozacak malzeme seçimleridir.

5.1. Alana İlişkin SWOT Analizi

Mudurnu bozulmamış sivil mimarlık örnekleri ve anıtsal eserleriyle eşine az rastlanılır bir kenttir. Hayatın akışı içerisinde canlılığını azda olsa koruyan Mudurnu güçlü bir kültür ve tarihe de sahiptir. Bütün bu zenginliklere sahip olan bu kent ülkemizde ve dünyada ne yazık ki hak ettiği konuma ulaşamamıştır. Bu sebeple yapılan SWOT analizi sayesinde alana ait güçlü yanlar, zayıf yanlar, fırsatlar ve tehditler tespit edilmiştir. Bu analiz sayesinde alınacak koruma önerileri şekillenecektir.

5.1.1. Güçlü yönleri

- Ticari dokunun İpek ve baharat yollarının güzergahında bulunması
- Osmanlı Devleti zamanında İstanbul ve Anadolu arasında köprü vazifesi görmesi
- İlk geniş kubbeli cami örneklerinden biri olan Yıldırım Bayezit Cami'nin ticaret dokusu içerisinde yer alması
- Konum itibari ile çok avantajlı bir noktada yer alması
- Bozulmamış sokak dokusu örneklerine sahip olması
- İşlevini ve canlılığını hala kaybetmemiş olması
- Ticari dokunun kentin merkezinde ve tek bir alanda toplanması
- Özgünlüğünü büyük oranda koruması

5.1.2. Zayıf yönleri

- Yeterli tanıtımın yapılmamış olması
- Sahip olduğu değerlere rağmen Türkiye'de çok fazla bilinmemesi
- Turistlerin bölgeye finansal açıdan katkı sağlayabileceği birimlerin yeterli sayıda olmaması
- Konaklama imkanlarının yeterli düzeyde olmaması
- Modern yaşamın daha cazip gelmesinden ötürü, özgün konut ve dükkanların çoğunun kullanılmaması
- Geliştirilmesi için yeterli yatırım ve araştırmanın yapılmaması
- Halkın göç etmesi
- Koruma bilinci eksikliği
- Kadınların yöresel ürünler üretiminde yeterli seviyede olmaması
- Yakınında bulunan Bolu ve Göynük ile bağlantı kuramaması
- Abant ve diğer doğal güzelliklerle bağlantı kuramaması
- Kent içi araç fazlalığı ve otopark problemi
- Gelen turistlerin zaman geçirebileceği kafeteryaların bulunmaması veya yetersiz olması

5.1.3. Fırsatlar

- Yerel yönetimin bölgenin değerinin farkında olması
- Yerel yönetimin bölgenin değerinin artırılması için çalışmalar yapma uğraşı içinde olması
- UNESCO Dünya Miras Geçici listesine girmiş olması
- Cittaslow kent listesine girmiş olması
- Kültür mirasına ayrılan fonların artışı
- Yerel halkın bölgenin değerlerinin farkında olması
- Gezi güzergahı olabilecek bir konumda olması
- Alana çok müdahale yapılmadığı için doğru planlama ile cazibe merkezi haline getirilebilme potansiyelinin olması.

5.1.4. Tehditler

- Ekonomik güçlükler
- Tescil kararlarının nitelikli araştırmalara dayandırılmadan yapılmış olması
- Yapılarla ilgili belgelerle çalışmalarının yeterli yapılmamış olması
- Yapılan kötü tasarıma sahip devremülklerle Mudurnu isminin yanlış anlamda öne çıkması
- Yapılan devre mülklerin kent dokusunu zedelemesi
- TOKİ ve yeni konut inşaatları ile alanda yaşayan insanların buralara göç etmesi ve kentin içinin boşalması

5.2. Mudurnu Ticaret Dokusu Koruma Sorunlarına Çözüm Önerileri

Alana ilişkin koruma sorunlarına çözüm önerileri getirilirken sorunlar detaylı olarak incelenmiş alana ilişkin SWOT analizleri yapılarak değerlendirilmiştir. Kentsel sit ölçeğinden ticaret dokusu ölçeğine doğru çeşitli öneriler geliştirilmiştir. (bkz. Tablo 99)

Tablo 5.1. Alana ilişkin koruma sorunlarına çözüm önerileri

SORUN	ÇÖZÜM ÖNERİSİ
Kültürel mirasa karşı bilinç eksikliği	<ul style="list-style-type: none"> Halka bölge değerinin anlatılması Kültürel miras bilincinin oluşabilmesi için eğitimlerin verilmesi
Sivil mimarlık yapılarının terk edilmesi ve terkten kaynaklı bakımsızlık	<ul style="list-style-type: none"> Yapıların belgelenmesi ve envanter çalışmasının yapılması Basit veya esaslı onarım kararlarının alınması Yapıların yeniden işlevlendirilerek hayata kazandırılması ve ticari pozisyonu daha da güçlendirmek
Kent içi ulaşım ve park sorunu	<ul style="list-style-type: none"> Kent içinin araç trafiğine kapatılması Dolaşım güzergahının tekrar kurulması Kent içinde yeterli sayıda olmayan park yerleri nedeniyle yeni park alanlarının oluşturulması
Abant ve Göynük gibi alan ile yakın yerlerle bağlantı zayıflığı	<ul style="list-style-type: none"> Abant veya Göynük'e gelen turistlerin Mudurnu'ya da uğramalarının sağlanması Yapılan tanıtımlarda insanların Mudurnu merkezli olarak düşündükleri gezi programlarının zayıf kalmaması için bölgenin diğer gezilebilir yönleriyle beraber sunulması
Tanıtım yetersizliği	<ul style="list-style-type: none"> Türkiye'de gündeme getirebilmek için çalışmaların yapılması Yetkili kurumların seyahat firmaları ve acentelerle anlaşmalar yapmaları ve fuar gibi organizasyonlarda alanı tanıtmaları

Koruma sorunlarının temelinde kültürel mirasa karşı bilinçsizlik yer almaktadır. Uzun bir süreci kapsayan koruma faaliyetlerinde sabır, anlayış ve bilinç son derece önemlidir. Bu nedenle koruma çalışmalarından beklenen sonucun alınması ve sürekliliğin sağlanabilmesi adına koruma bilincinin oluşturulması oldukça önemlidir. Ne yazık ki gerekli değeri henüz kazanamamış olan kültürel miraslarımıza karşı duyarlılık yeterli seviyede değildir. Hiçbir ideoloji gözetmeksizin geçmişten günümüze tüm uygarlıklara karşı aynı hassasiyetle yaklaşmayı hedefleyen bir bilinç oluşması gerekmektedir. Bu ise erken yaşlardan başlayan uzun süreli bir eğitim ve öğretim ile mümkündür.

Tarihi bölgede yaşayan bireylere baktığımızda ise ancak çevresinde bulunan değerlerin farkına varıp tanınmalarını sağladıktan sonra koruma duygusu oluşabilecektir. Bu nedenle alanda okul çağından başlayarak tüm bireylere bölge hakkında bilgiler verilip, yaşadıkları alanın değeri anlatılmalıdır.

Koruma çalışmalarının başlayabilmesi ve sürekliliğinin sağlanabilmesi adına halkın katılımı son derece önemlidir. Bu ise ancak bilinçlendirmelerle mümkündür. Koruma bilincinin oluşturulması sürecinde yerel yönetimler, Abant İzzet Baysal Üniversitesi başta olmak üzere çevre illerdeki üniversitelerin akademik çalışmalarıyla destekli olarak halka yönelik eğitimler yapılmalıdır.

Alanda yer alan yapıların hızlıca belgeleme sürecine girilmesi gerekmektedir. Yapıların durumlarına uygun olarak basit onarım veya esaslı onarım kararları alınarak müdahale işlemlerine hızlıca başlanılmalıdır. Bu kararlar alınırken ve uygulama sürecinde yanlış müdahalenin daha büyük sorunlara neden olacağı unutulmadan uzman ekipler tarafından gerçekleştirilmelidir.

Alanda öncelikli yapılması gereken çalışmalardan biri de sivil mimarlık yapıları üzerinden detaylı envanter çalışmasıdır. İç-dış değerlendirmenin son derece önemli olduğu alanda yapılacak envanter çalışmasıyla hem yapılar daha fazla kayıp vermeden kayıt altına alınabilecek hem de yetersiz kalan tesciller detaylandırılacaktır. Böylelikle korunması gereken öncelikli yapılar belirlenip müdahaleler bu kararlar doğrultusunda gerçekleştirilebilecektir.

Ticaret dokusunun içerisinde yakın zamanda betonarme karkas sistemde ve yüksek katlı olarak inşa edilmiş yapılar ticari dokuya doğrudan zarar vermektedir. Bu yapıların tespit edilip yıkılması ve yerlerine eskiden mevcut olan yapıların tekrar yapılması veya kat seviyelerinin düşürülüp cephe değişiklikleri yapılarak mevcut dokuya uygun hale getirilmeleri gerekmektedir. Böylelikle ticari doku içerisindeki uyumsuzluk giderilebilir (bkz. Şekil 5.1.).

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

MİMARLIK

ANABİLİM DALI

MİMARİ KORUMA
BİLİM DALI

DANIŞMAN: Doç. Dr. Hicran Hamam HALAÇ

HAZIRLAYAN: Mimar Enes Emre Alemdar

YAPILAR

AHİ EVRAN
PARKI

ÇEŞMELER

BELEDİYE EK
İZMET BİNASI

BELEDİYE
KÜTÜPHANESİ

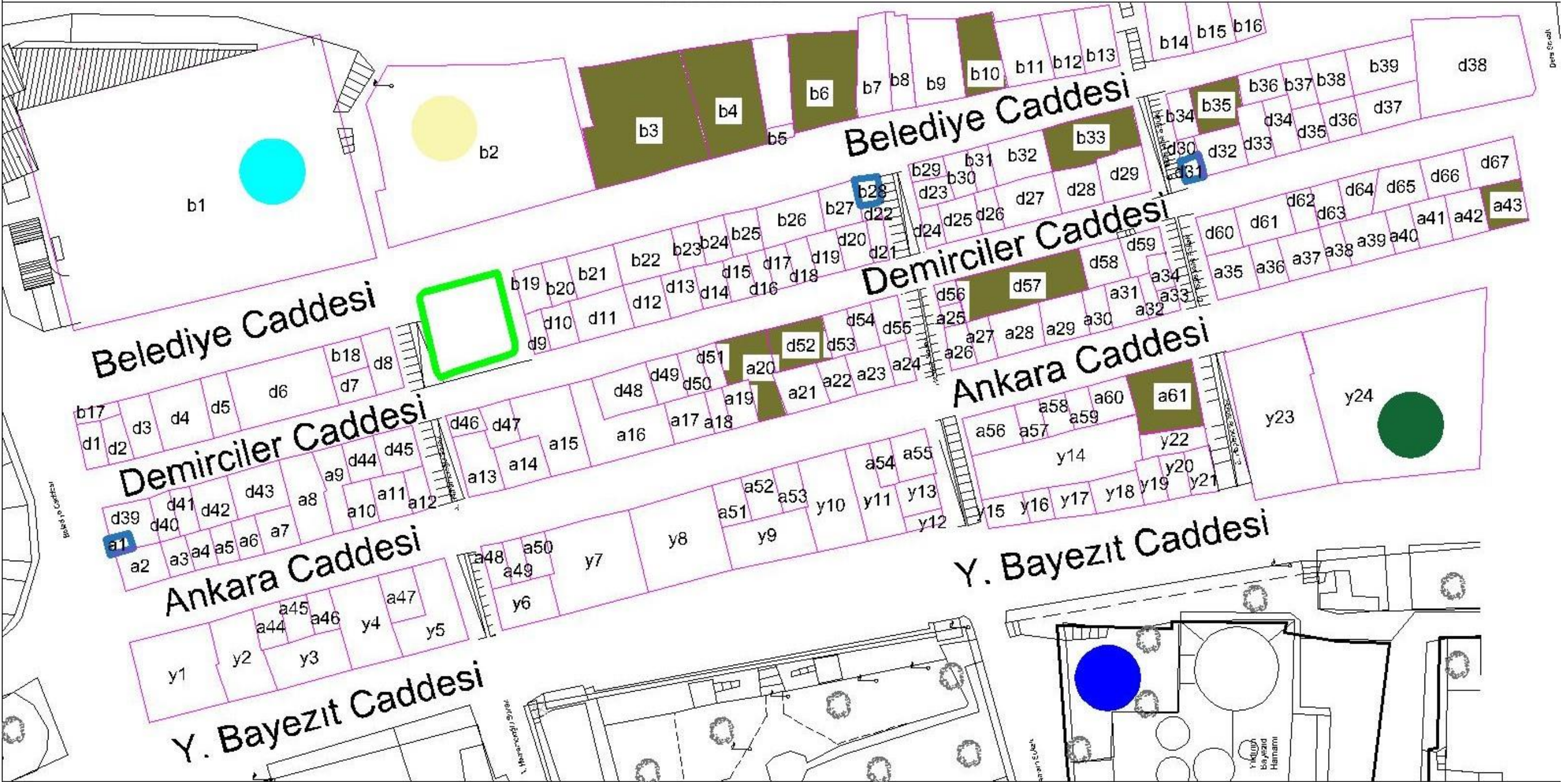
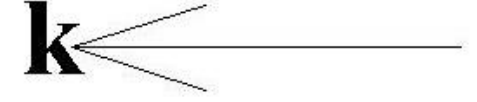

Y. BAYEZİD
CAMİ

Y. BAYEZİD
HAMAMI

BETONARME YÜKSEK
KATLI YAPILAR

Şekil 5.1. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı betonarme karkas yapılar

Tablo 5.2. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı yapılar

		
E.N. b10. Tescilsiz Yapı	E.N. b6. Tescilsiz Yapı	E.N. b4. Tescilsiz Yapı

Tablo 5.3. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı yapılar

		
E.N. b3. Tescilsiz Yapı	E.N. b35. Tescilsiz Yapı	E.N. b33. Tescilsiz Yapı

Tablo 5.4. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı yapılar

		
E.N. d57. Tescilsiz Yapı	E.N. d52. Tescilsiz Yapı	E.N. a20. Tescilsiz Yapı

Tablo 5.5. Ticaret dokusu içerisindeki yüksek katlı yapılar

	
E.N. a43. Tescilsiz Yapı	E.N. a61. Tescilsiz Yapı

Ayrıca gelen ziyaretçilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik kimi yapılarda yeniden işlevlendirme kararları alınması gerekmektedir. Böylelikle alana gelen ziyaretçiler ekonomik olarak alana katkı sağlayabilecekler bu da alanın sürekliliğine katkı sağlayacaktır. Kafe ve çay ocağı mekanlarının artırılması ve Mudurnu'ya özgü örme, yazma, dokuma ve el işi ürünlerinin işleneceği atölye ve satış yerlerinin oluşturulması düşünülmelidir. Yöresel yemeklerin yapıldığı lokantalar artırılmalı ve denetlenmelidir. Mudurnu ticaret dokusunda öncesinde olduğu gibi bakır ve demir işçiliği de ön planda tutulmalıdır.

Alan vadi arasına kurulmuş olduğundan yol ve trafik olarak sıkıntı oluşturmaktadır. Yaya rahat gezmekte zorlanmakta ayrıca gelişigüzel her alana çekilen otomobiller de görüntü kirliliği oluşturmaktadır. Öncelikle kent içerisinde sadece yayalara ait alanların artırılması ve mümkünse araç trafiğine kapalı tutulması gerekmektedir. Bununla beraber kent merkezi küçük olduğu için yayaların gezmesinde herhangi bir toplu taşıma aracına gerek yoktur.

Mudurnu kentinin birçok bölgesindeki sokak dokusu taş döşemeden oluşmakta ve kent kimliği ile bütüncül bir görünüm çizmektedir. Ticaret dokusunu oluşturan sokaklar ve ticaret dokusunun girişinde bulunan belediye meydanı ise modern kilit taşları döşenerek ve asfalt atılarak oluşturulmuştur. Bu durum Mudurnu tarihi kent ve çarşı dokusuyla örtüşmemekte ve çarpık bir görüntü oluşturmaktadır. (bkz. Tablo 5.6.)

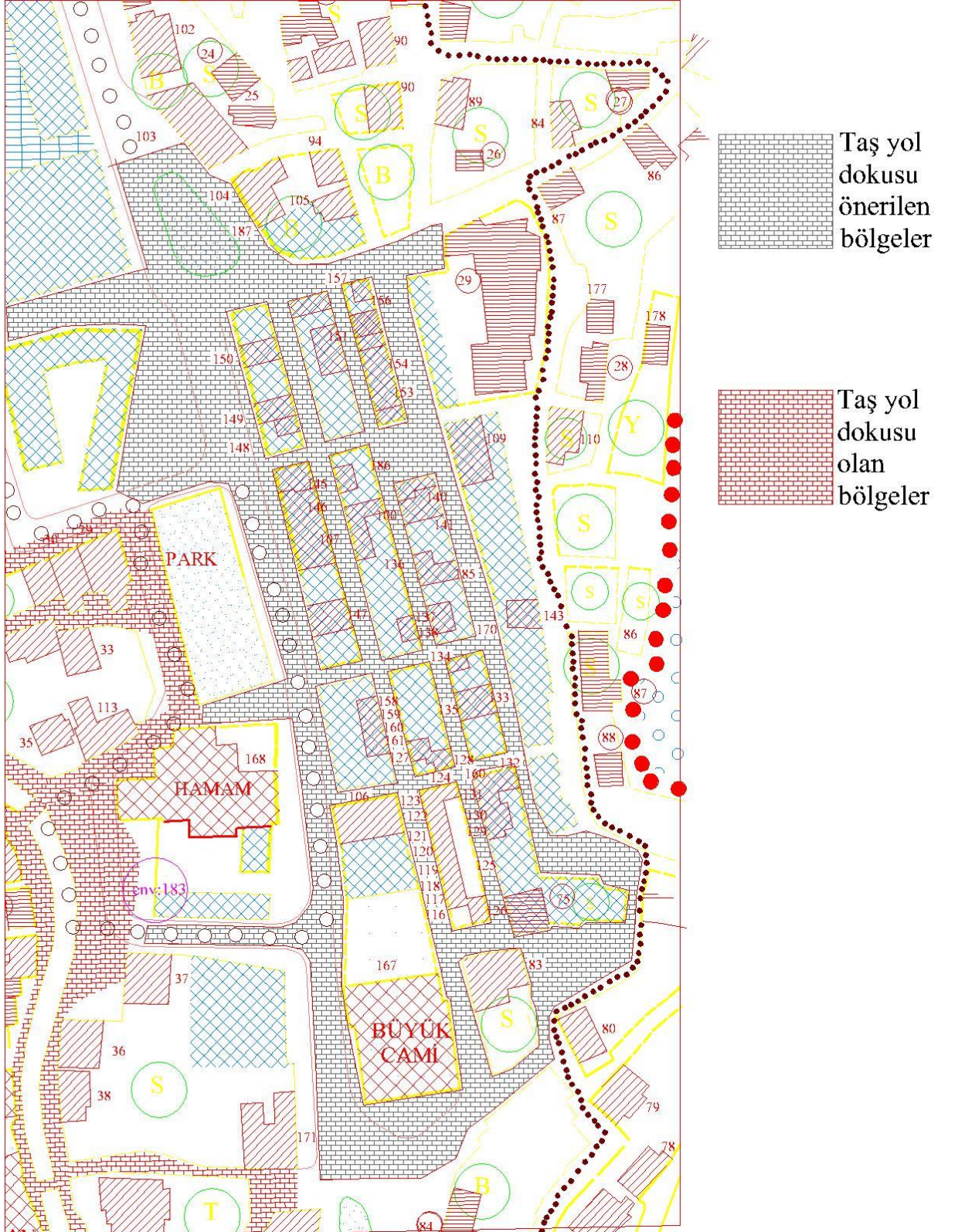
Osmanlı döneminden kalma sokak ve yol dokusunun güzel örneklerden biri olan Bursa Cumalıkızık köyü ve Mudurnu'nun dokusu bozulmamış sokakları örnek alınarak Mudurnu ticaret dokusu sokakları ve belediye meydanı bu kaldırım ve yol taşları ile oluşturulabilir. Böylelikle daha bütüncül bir görünüm kazandırılabilir.

Tablo 5.6. Yol ve kaldırım taş uygulamaları örnekleri

		
Örnek: Bursa, Cumalıkızık köyü yol kaplama taşları	Örnek: Mudurnu yol kaplama taşları	Mudurnu Kent Meydanı ve Çarşı başlangıç noktası

Kentin merkezinde bulunan meydandan başlayarak Yıldırım Bayezid caddesinin sonunda bulunan Cami'nin sonuna kadar ticaret dokusunu kapsayan alan ve devamında Yıldırım Bayezid Caddesinin batısında kalan Hamam ile meydana kadar olan ara sokaklar da taş ile kaplanıp doku bütüncül hale getirilebilir. Bu şekilde caddenin batı kısmında kalan dokusu bozulmamış taş sokaklar ile de birleşim sağlanacaktır (bkz. Şekil 5.2).

Şekil 5.2. Dokuya uygun taş uygulaması önerilen alanlar

Kent girişinde, belediye meydanında ve ticaret dokusunun etrafında park edilmiş araçlar kent görünümünü bozmakta ve rahat bir gezinti için engel teşkil etmektedir. Yıldırım Bayezid Caddesi'nin bitişiğinde ve kent merkezinin ortasında bulunan tek kattan oluşan kapalı otopark ise eski, yetersiz ve kente yeterince hizmet verememektedir. Çözüm olarak ise mevcut olan otoparkın yenilenmesi ve yer altındaki kat sayısının artırılması sonucunda bu sorun çözüme kavuşabilir.

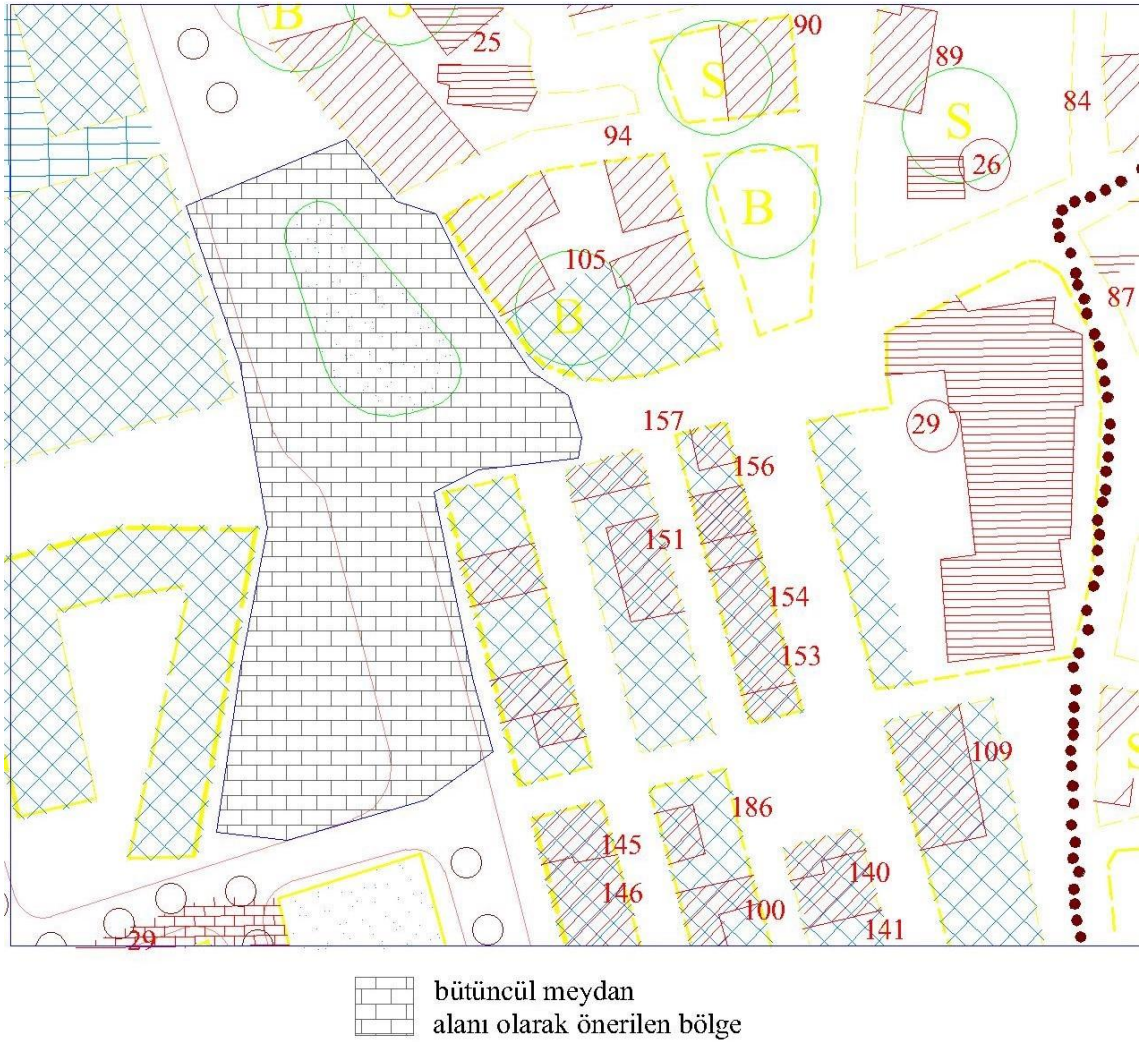
Tablo 5.7. *Mevcut kapalı otopark ve araç problemi*

	
Kentin merkezinde bulunan mevcut kapalı otopark	Kentin merkezine ve ticaret bölgesine çekilen araçlar

Kentin merkezinde bulunan meydan dokusunu güçlendirmek ve girişteki sıkışık ortamı dağıtmak için öneri olarak, meydanın ortasında bulunan şelalenin ve taksi durağının kaldırılıp düz bir alan haline getirilmesi ile birlikte meydanın güney batısında kalan kapalı otoparkın üstü konumundaki açıklığın da düşük kot seviyesini, yol kot seviyesine yükselterek mevcut meydanla bütünleşmesini sağlayıp geniş bir meydan elde edilebilir ve ticaret dokusunun başlangıç noktası daha bütüncül bir görünüme kavuşabilir.

Tablo 5.8. Meydan genişlemesi alan önerisi

Şekil 5.3. Bütüncül meydan alanı için önerilen alanlar

6. SONUÇ

Asırların birikimlerini barındıran tarihi dokular çevreye yaşam değeri, karakter ve estetik katarlar. Bu yapılar sadece geçmişimizi hatırlattıkları ve kimliğimizi tanımladıkları için değil, aynı zamanda estetik boyutları ile de insan yaşamını zenginleştirirler. Bu sebeplerden ötürü bu dokuları korumak çok önemlidir. Ancak geleneksel konutların mülkiyet, miras ve yeni sahipler gibi sorunlar, dayanıksız bir malzeme olan ahşapla yapılması nedeniyle tarihi dokuların korunması çok güçtür.

Yapıların kardeşler ve diğer varislerle ortak olarak kullanılması veya gelir düzeyi yüksek sahiplerin modern yaşamı tercih ederek göç etmeleri ve konutların düşük gelir sahiplerine kiraya verilmeleri ev bünyelerinde elverişsiz değişikliklerin ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Bu nedenlerle gerek işlevsel, gerek ekonomik olanaksızlıklar tarihi dokunun yok olmasına ve geleneksel yapıların ortadan kalkmalarına neden olmuştur. Tarihi dokuları korumak ancak kültürel bilinçlenme, sosyal ve idari örgütlenme, ekonomik planlanma ve ayrıntılı bir koruma çalışmasıyla olabilir. Neredeyse tamamı sit alanı kapsamında olan Mudurnu ve çalışma alanımız olan Mudurnu'nun kalbi konumunda bulunan ticaret dokusu yeterince iyi korunamamakta, belgelenememekte ve gelecek nesillere olan aktarımında sorunlar yaşanmaktadır.

Mudurnu'nun Unesco Dünya Geçici Miras Listesi ve Cittaslow kentler litesine girmiş olması son dönemde kent için önemli gelişmeler olsa da Unesco ve süreçlerinin ayrılmaz bir parçası olan yönetim planı hazırlanması, sürdürülebilir koruma için son derece önemlidir. Alan için hazırlanmış olan koruma amaçlı imar planının detaylı olarak incelenerek gözden kaçmış olan noktaların tekrar değerlendirilmesi ile eksiklerin giderilmesi de son derece önemlidir.

Zaman içerisinde yapılan betonarme ve yüksek katlı yapılar Mudurnu geleneksel ticaret dokusunu ve sivil dokuyu bozmakta, Mudurnu kent kimliğine zarar vermektedir. Tarihi dokuda bozulma ve deformasyonlar koruma imar planına rağmen fazladır. Korumanın eksiksiz yapılabilmesi için ilk olarak sorunların tespiti gereklidir. Bu nedenle öncelikle sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, mülki ve idari birimler ve yerel halkın bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır. Alanda yaşayan her bireyin bu denli bilinçlendirilmesi korumayı sürekli kılabilecektir.

Alanın ekonomik getirisinin artması ile bölgeden göç eden halk da zamanla geri dönecektir ve alanın sosyo-ekonomik ve ticari değeri daha da artacaktır. Bununla beraber boş kalan ve kullanılmayan gerek ticari yapılar, gerek konutlar tekrar canlılığına kavuşacaktır.

Sonuç olarak geçmişin en önemli yol güzergahlarından birinde var olan Mudurnu, sivil mimarlık örnekleriyle, anıtsal eserleriyle ve geleneksel ticari dokusuyla önemli bir yerleşim yeridir. Kentin sahip olduğu potansiyelin farkına varıp doğru çözüm önerileriyle tekrar canlılığı koruyan bir yer haline getirilmesi çok önemlidir. Tez çalışmasıyla Mudurnu ticari dokusundan başlayarak kentin sorunlarının gün yüzüne çıkarılması, korunması için çözüm önerileri sunulması ve belgelenip gelecek nesillere aktarılması amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

- Akar, T. (2009). Osmanlı Kentinde Ticari Mekanlar: Bedesten-Han-Arasta-Çarşı Mekanları Literatür Değerlendirmesi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 7(13), 267-292.
- Ayverdi, E. H.(1962).Mudurnu'da Yıldırım Bayezid Manzumesi ve Taş Vakfiyesi. *Vakıflar Dergisi*,(5), 9-87.
- Babalı, M.(2007).*Mudurnu'nun Fiziksel ve Tarihsel Dokusu, Sivil ve Anıtsal Mimarlık Örnekleri, Çevresel Analiz ve Koruma Önerileri*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Baltacı, C.(1976).*XV.- XVI. Asırlarda Osmanlı Medreseleri*. İstanbul: İrfan Matbaası.
- Durak, İ. ve Yücel, A. (2010). Ahiliğin Sosyo-Ekonomik Etkileri ve Günümüze Yansımalar. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5.
- Dünden Bugüne Mudurnu. (2011). İzmir: Ajans Tanıtım.
- Erkut, S. (1987). *Tarihte Mudurnu*. Bolu: Bolu Kalkınma ve Tanıtma Vakfı Yayınları.
- Geçmişten Günümüze Mudurnu. (1994).İstanbul: Tayf Basım.
- Günşen, A. (2014). Evran. *Ahilik Ansiklopedisi, I. Cilt*. Ankara: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı.
- Köksal, M. F. (2010). Ayin, Erkân ve Adap Benzerlikleri Açısından Ahilik, Bektaşilik Münasebeti.*Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 55.
- Kuban, D. (1968).Anadolu Türk Şehri Tarihi Gelişmesi, Sosyal ve Fiziki Özellikleri Üzerine Bazı Gelişmeler. *Vakıflar Dergisi*, (7),53-73.
- Mudurnu (Bolu) Koruma Amaçlı İmar Planı Plan Açıklama Raporu. (2019). Ankara: Şahin Planlama.
- Mudurnulular Derneği Bülteni. (2017). Ankara: Pelin Ofset.(10)
- Müderrişoğlu, M. F. (2008).Erken Osmanlı Döneminde Bir Şehzade Yerleşimi: Mudurnu. *Mudurnulular Derneği Bülteni*. (3),10-13.
- Önal, G. (2013). *Yıldırım Bayezid Külliyesi. İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türk Diyanet Vakfı Yayınları, (43),529-531.

- Özbay, A. (2000). *Mudurnu Büyük Camii, Seyrancık ve Kaygana Mahalleleri Tarihi Yerleşim Dokusunun İncelenmesi ve Koruma Geliştirme Önerisi*, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü
- Öztürk, E. Y. (2007). *Bolu İli, Mudurnu İlçesi, Armutçular Konağı'nın Restorasyonu*, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Sarıbay, S. (2015). *İstiklal Savaşı'nda Mudurnu, Bolu, Düzce*. Ankara: Pelin Ofset.
- Taş, K. Z. (1993). *Tapu Tahrir Defterlerine Göre 16. Yüzyılda Bolu Sancağı*, Ankara: Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. E. (2011). *Kentsel Koruma Projelerinde Aktörlerin Örgütlenmesi. Gaziantep, Kuşadası ve Mudurnu Örnekleri Üzerinden Türkiye'nin Tarihi Kent Dokularında Uygulanabilir Örgütlenme Modellerine Yönelik Bir Araştırma*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Yurt Ansiklopedisi. (1982). *Türkiye, İl İl: Dünyü, Bugünü, Yarını*. İstanbul: Anadolu Yayıncılık.
- 1973 İl Yıllığı. (1973). *Cumhuriyetin 50. Yılında Bolu*. Bolu: Kemal Matbaası.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Enes Emre Alemdar

Doğum Yeri: Bolu

Doğum Tarihi: 12.01.1992

Eğitim Durumu: 2011-2015, Avrasya Üniversitesi, Mimarlık Bölümü

Mesleki Birlik/Dernek/Kuruluş Üyelikleri: 2015 Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği, Bolu Mimarlar Odası

